

TURISMENS ØKONOMISKE BETYDNING

Destination:
Vadehavskysten • 2018

Turismens økonomiske betydning i Destination Vadehavskysten 2018

Udarbejdet af:

VisitDenmark for Destination Vadehavskysten
April 2021

Adresse:

VisitDenmark
Islands Brygge 43, 3.
2300 København S
Tlf. +45 3288 9900

Forside:

Thomas Høyrup Christensen

Forfattere:

Dijana Radic Milosevic

Analytiker hos VisitDenmark

E-mail: dirami@visitdenmark.com

Martin Fønnesbech-Sandberg

Seniorøkonom hos VisitDenmark

E-mail: mfs@visitdenmark.com

© VisitDenmark 2021

Gengivelse af rapporten eller dele heraf tilladt med kildeangivelse.

Indhold

Om rapporten	4
Rapportens struktur	4
Hvad er turisme?	4
Dataændringer og nye resultater i forhold til turismens økonomiske betydning 2017	5
Sammenfatning	6
Turismeøkonomiske nøgletal for Destination Vadehavskysten	6
Resume: Turismens økonomiske betydning i Destination Vadehavskysten	7
1. Turismeforbruget i Destination Vadehavskysten	8
1.1 Turisterne brugte godt 2,2 mia. kr. i Destination Vadehavskysten i 2018	8
1.2 Danske turister står bag 64 pct. af turismeforbruget i Destination Vadehavskysten	10
1.3 Især ferieturismen er vigtig for Destination Vadehavskysten	11
1.4 Både kommercielle og ikke-kommercielle overnatningsformer er vigtige	12
1.5 Turisterne bruger flest penge inden for turismeprodukter	13
2. Samfundsøkonomiske effekter	14
2.1 Turismen skabte næsten 1,4 mio. kr. i værditilvækst i Destination Vadehavskysten i 2018	14
2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher	17
2.3 Turismen skabte i 2018 i alt 2.898 fuldtidsjob i Destination Vadehavskysten	18
2.4 Der skabes især beskæftigelse inden for turismeerhvervene	20
2.5 Skatteindtægter på 806 mio. kr. afledt af turismen	21
2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 5,0 pct. af de samlede skatter og afgifter	22
3. Overnatninger og kapacitet	23
3.1 Mindre stigning i overnatningskapaciteten	23
3.2 Destination Vadehavskystens feriehus benyttes både af turister og ejerne selv	25
3.3 Overnatninger i lejet feriehus dominerer i Destination Vadehavskysten	25
3.4 Flere danske og færre udenlandske overnatninger i 2020 end i 2019	27
3.5 Turismesæsonen i Destination Vadehavskysten	28
4. Bag om rapporten	29
4.1 Døgnforbrug og overnatninger er centrale tal for turismens økonomiske betydning	29
4.1.1 VisitDenmarks beregning af døgnforbrug	30
4.1.2 Supplement til døgnforbrug for erhvervsturisme	30

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet.....	30
4.2.1 Turismesatellitregnskabet kombinerer og konsoliderer data om efterspørgsel og udbud.....	31
4.2.2 Efterspørgselssiden	32
4.2.3 Udbudssiden.....	32
4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport.....	33
4.3.1 Dataændringer og nye resultater i forhold til rapporten om "Turismens økonomiske betydning 2017"	33
4.3.2 Dansk endagsturisme.....	33
4.3.3 Håndtering af dobbelttalte overnatninger via bookingplatforme	33
4.4 Usikkerhed i forbindelse med de turismeøkonomiske beregninger	34
4.5 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen	35
4.5.1 LINE-modellens multiplikatorer	36
4.6 Kilder til overnatninger.....	37
4.7 Kilder til døgnforbrug	39
4.8. Turismebrancher og -produktafgrænsninger	40
4.9 Turismeprodukter (turismekarakteristiske produkter i dansk TSA).....	42
Bilag.....	44

Om rapporten

Denne rapport belyser turismens økonomiske betydning i Destination Vadehavskysten i 2018. Destination Vadehavskysten dækker over kommunerne Esbjerg og Fanø.

Rapporten analyserer turisternes samlede forbrug på destinationen og ser på, hvordan dette forbrug skabes. Det belyses, hvor meget forskellige typer af turisme bidrager med økonomisk, og hvilke produkter turisterne køber. Rapporten perspektiverer turismens størrelse i forhold til resten af Region Syddanmark og landet som helhed.

Turismens samfundsøkonomiske betydning for beskæftigelse, værditilvækst og skatteprovenu dokumenteres. Rapporten ser også på, hvordan de samfundsøkonomiske effekter fordeler sig på branchegrupper.

Rapportens analyser følger de internationale standarder for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Termen satellitregnskab er udviklet af FN og måler størrelsen af økonomiske sektorer, der ikke er defineret som industrier i nationalregnskabet. Turisme går dermed på tværs af brancher, da man følger turistens køb af varer og tjenester inden for forskellige produkttyper sammenholdt med udbuddet.

Den regionale, makroøkonomiske ligevægtsmodel, LINE, drevet af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT), anvendes til beregning af de lokale samfundsmæssige effekter.

Rapportens struktur

Kapitel 1 omhandler turismeforbruget, mens der i kapitel 2 ses på de afledte samfundsøkonomiske effekter af turisternes forbrug. Kapitel 3 indeholder data om udviklingen i antal overnatninger og overnatningskapacitet fra 2008 til 2019 fra Danmarks Statistik. I kapitel 4 findes dokumentation for og beskrivelse af metode og datakilder. Bagest i rapporten findes detaljerede bilag for Destination Vadehavskysten.

Hvad er turisme?

Denne rapport følger den officielle, internationale definition af turisme, som lyder:

"Turister er en delmængde af rejsende, for hvem rejsen foregår uden for personens sædvanlige miljø, i mindre end et år og med andet formål end at være ansat på den besøgte lokalitet."

Definitionen betyder, at turisme i rapporten defineres og opgøres bredere, end man normalt finder i de officielle statistikker. Rapporten medtager således turisme, der normalt ikke indgår i fx Danmarks Statistiks overnatningsstatistikker. Det drejer sig om bl.a. turisme på små overnatningssteder, krydstogtturisme, endagsturisme, besøg hos familie og venner, turisme i lejede helårsboliger samt brug af eget eller lånt feriehus.

Dataændringer og nye resultater i forhold til turismens økonomiske betydning 2017

Rapporten afløser VisitDenmarks seneste opgørelse af turismens økonomiske betydning 2017 udgivet i 2019. Fra 2017 til 2018 er der sket nogle ændringer, der har en vis betydning og understreger, at *"Turismens økonomiske betydning"* er en strukturel rapport og ikke en konjunkturpublikation, der kan sammenlignes direkte år for år. VisitDenmark har ikke genberegnet 2017-tal med nedenstående ændringer, som er beskrevet i detaljer i kapitel 4, afsnit 4.3. Her skal de vigtigste blot nævnes kort:

- **Opdatering af nationalregnskabet.** På baggrund af ny information og indarbejdelse af detaljerede kilder (firmaers køb og salg) har Danmarks Statistik opdateret 2017-tallene for den indenlandske produktion. Opdateringen medfører bl.a. en opjustering af produktionen for hoteller o.l. og dermed for turismeforbruget.
- **Metodeændring ved beregning af dansk endagsturisme.** For ferierejser i 2018 bruges et treårigt gennemsnit. Det er en ændring i forhold til 2017, hvor opgørelsen blev baseret på antal rejser i et år (2017). Metoden er valgt for at reducere store årlige udsving.

Fordelingen af endagsrejser - både ferie og forretning - på kommuneniveau sker på baggrund af et 11-årigt gennemsnit. I forhold til 2017 er perioden udvidet fra 7 år til 11 år. Ændringen har ingen betydning for det samlede antal danske endagsrejser i Danmark, men for fordelingen mellem kommuner.

- **Metodeændring, der håndterer dobbelttalte overnatninger via bookingplatforme.** VisitDenmark modtager årligt data fra Airbnb. Tallene indgår indtil videre ikke i den officielle overnatningsstatistik. I erkendelsen af udbredt brug af platformen til privat og professionel udlejning af især feriehuse, som i forvejen registreres, vil der være overlap mellem kilderne og forekomme dobbelttællinger.

VisitDenmark har udviklet en metode, der estimerer dobbelttalte Airbnb-overnatninger og korrigerer herfor. For at understrege overnatningsformen og ikke midlet ændrer kategorien desuden navn fra "Deleøkonomiske platforme" til "Udlejning af egen helårsbolig".

Sammenfatning

Turismeøkonomiske nøgletal for Destination Vadehavskysten

Turisterne i Destination Vadehavskysten brugte i 2018 godt 2,2 mia. kr. under opholdet på destinationen. I 2019 foretog turisterne godt 1,4 mio. registrerede overnatninger i Destination Vadehavskysten, hvilket er 3,5 pct. mere end i 2018. Fra 2019 til 2020 faldt overnatningerne 15,8 pct. til 1,2 mio.

Turismeforbruget skabte, inklusiv afledte effekter, 1.393 mio. kr. i værditilvækst¹, 2.898 fuldtidsjob (årsværk) og 806 mio. kr. i skatteindtægter i Destination Vadehavskysten i 2018. Herved står turismen bag 2,1 pct. af al værditilvækst, 4,9 pct. af alle fuldtidsjob og 5,0 pct. af det samlede skatteprovenu i Destination Vadehavskysten.

Turismeforbruget har positiv betydning for den økonomiske aktivitet. Når Destination Vadehavskysten opnår én mio. kr. i turismeforbrug, er effekten i gennemsnit inklusiv afledte effekter 630.000 kr. i værditilvækst, 1,3 job (årsværk) og skatteindtægter på 360.000 kr.²

Oversigtstabel 1. Destination Vadehavskysten, 2018

Turismeforbrug i Destination Vadehavskysten, mio. kr.	2.224
Andel af destinationens samlede udbud, pct.	2,1
Største markeder, 2018	
Danmark	1.433
Tyskland	512
Storbritannien	61
Forbrug på største kommercielle overnatningsformer, 2018	
Lejet feriehus	605
Hotel – forretning	372
Camping	130

Oversigtstabel 2. Samfundsøkonomiske afledte effekter, 2018

Turismeskabt værditilvækst, mio. kr.	1.393
<i>Andel af Destination Vadehavskystens samlede værditilvækst, pct.</i>	2,1
Turismeskabt beskæftigelse, årsværk	2.898
<i>Andel af alle Destination Vadehavskystens beskæftigede, pct.</i>	4,9
Turismeskabt skatteprovenu, mio. kr.	806
<i>Turismens andel af samlet provenu i Destination Vadehavskysten, pct.</i>	5,0

Inklusiv direkte, afledte og inducerede effekter.

¹ Den formelle betegnelse er "bruttoværditilvækst", men i denne rapport anvendes blot "værditilvækst". Værditilvæksten er formelt produktion minus forbrug i produktion og dermed udtryk for, hvad der er tilbage af den samlede omsætning i virksomhederne til aflønning af de ansatte og profit. Det svarer til BNP i basispriser – ekskl. produktskatter og -subsidier.

² Skatteindtægterne kommer ikke udelukkende kommunen til gode – fx går nogle af skatteindtægterne til staten.

Resume: Turismens økonomiske betydning i Destination Vadehavskysten

Med udgangspunkt i en analyse af turisternes forbrug under deres ophold i Destination Vadehavskysten og de samfundsøkonomiske effekter heraf, tegnes i denne rapport en profil af turismen i destinationen og betydningen af erhvervet.

Udvalgte hovedresultater:

- Turisterne i Destination Vadehavskysten havde i 2018 et samlet turismeforbrug på 2.224 mio. kr. Det svarer til 8,3 pct. af det samlede turismeforbrug i Region Syddanmark.
- Turismeforbruget i Destination Vadehavskysten udgjorde i 2018 i alt 2,1 pct. af destinationens samlede udbud af varer og tjenesteydelser. Turismeforbrugets relative størrelse i forhold til andre brancher ligger lidt under niveauet for Region Syddanmark (2,4 pct.) og landet som helhed (2,3 pct.).
- Hovedparten (62 pct.) af turismeforbruget i Destination Vadehavskysten stammer fra turister, der benytter kommercielle overnatningsformer og i høj grad fra turister i lejede feriehuse. De øvrige 38 pct. kan henføres til turister, der benytter ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsturister.
- Turismen i Destination Vadehavskysten favner både danske og udenlandske gæster. Danskerne tegner sig for 64 pct. af turismeomsætningen, og de udenlandske gæster står for 36 pct. Tyskland og Storbritannien er de største udenlandske markeder.
- Med en andel på 67 pct. af den samlede turismeomsætning i Destination Vadehavskysten har ferieturismen en større tyngde end forretningsturismen.
- 58 pct. af omsætningen fra ferieturismen stammer fra danske ferieturister. Det tilsvarende gælder 77 pct. af omsætningen inden for forretningsturismen.
- Turister i lejet feriehus i Destination Vadehavskysten fylder relativt meget med en andel på 27 pct. af det samlede turismeforbrug i 2018.
- Turisterne i Destination Vadehavskysten bruger flest penge på lokal transport, overnatning, restaurantbesøg samt i detailhandlen.
- I 2018 skabte turismen i Destination Vadehavskysten 1.393 mio. kr. i værditilvækst. Det svarer til 3,9 pct. af den samlede værditilvækst i destinationen. Dette er under niveauet i både Region Syddanmark (4,5 pct.) og Danmark samlet set (4,2 pct.).
- Turismen i Destination Vadehavskysten bidrager til vækst i en række brancher. 40 pct. af den turismeafledte værditilvækst i Destination Vadehavskysten stammer fra turismeerhvervet, 15 pct. stammer fra detailhandel, og resten (46 pct.) kan henføres til "andre brancher" herunder fx ejendomsrådgivere, bolig-/husleje og erhvervsservice.
- Turismen skaber 2.898 fuldtidsstillinger i Destination Vadehavskysten. Målt på antal fuldtidsbeskæftigede er destinationen lidt mindre afhængig af turismen, end tilfældet er i landet som helhed og i regionen.
- Overnatningskapaciteten i Destination Vadehavskysten steg marginalt med 0,9 pct. fra 2019 til 2020. Dette skyldes en forholdsvis lille stigning i kapaciteten på hoteller og feriecentre og en forholdsvis større stigning i kapaciteten i lystbådehavne.
- Overnatninger i lejet feriehus udgjorde 52 pct. af alle registrerede overnatninger i Destination Vadehavskysten i 2020, og overnatninger på camping udgjorde 27 pct.
- Antallet af overnatninger i på tværs af alle overnatningsformer med undtagelse af lystbådehavne faldt fra 2019 til 2020.
- Antallet af danske overnatninger i Destination Vadehavskysten steg med 4,9 pct. fra 2019 til 2020, og antallet af udenlandske overnatninger faldt med 30,3 pct.
- Turismen i Destination Vadehavskysten er sæsonbetonet. Destinationen tiltrækker flest (54 pct.) overnatninger i sommermånederne (juni, juli og august).

1. Turismeforbruget i Destination Vadehavskysten

Dette kapitel redegør for turisternes forbrug i Destination Vadehavskysten. På baggrund af VisitDenmarks turismesatellitregnskab tegner kapitlet et billede af, hvordan turisternes samlede forbrug fordeler sig på produkter og hvilken turisme, der står bag forbruget.

Følgende spørgsmål besvares:

- *Hvor stort er turisternes samlede forbrug?*
- *Hvilken form for turisme står bag forbruget?*
- *Hvad bruger turisterne penge på?*

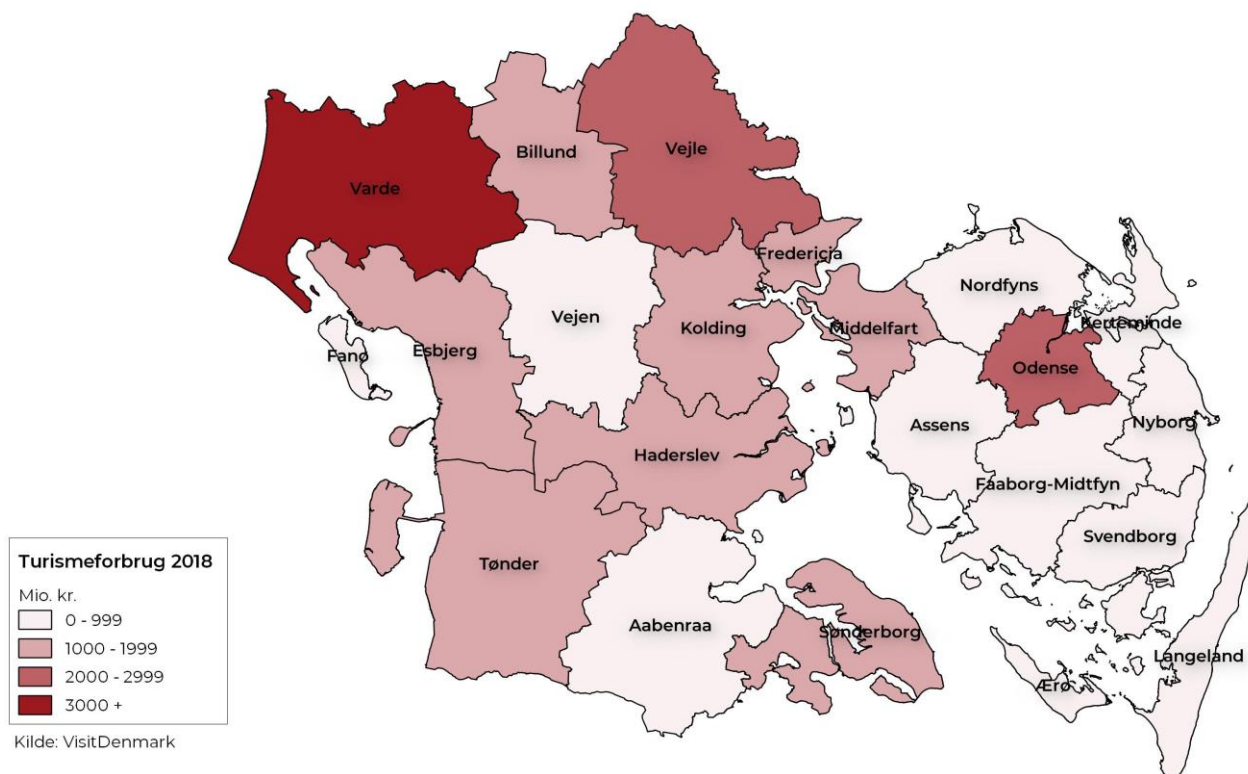
1.1 Turisterne brugte godt 2,2 mia. kr. i Destination Vadehavskysten i 2018

I 2018 var turismeforbruget på 1.538 mio.kr. i Esbjerg Kommune og 687 mio. kr. i Fanø Kommune. I alt var turismeforbruget i Destination Vadehavskysten på 2.224 mio. kr. I samme periode var det samlede turismeforbrug i Region Syddanmark på 26.771 mio. kr. Det betyder, at Destination Vadehavskysten stod for 8,3 pct. af regionens samlede turismeforbrug.

I Region Syddanmark lagde turisterne kun i Varde Kommune og Vejle Kommune et højere turismeforbrug end i Destination Vadehavskysten.

Figur 1.1 illustrerer den geografiske fordeling af turismeforbruget i Region Syddanmark. Varde kommune var den kommune i Region Syddanmark, der havde det største turismeforbrug i 2018. Kommunerne Ærø og Vejen havde modsat de laveste turismeforbrug i Region Syddanmark i 2018.

Figur 1.1 Turismeforbruget i Region Syddanmarks kommuner

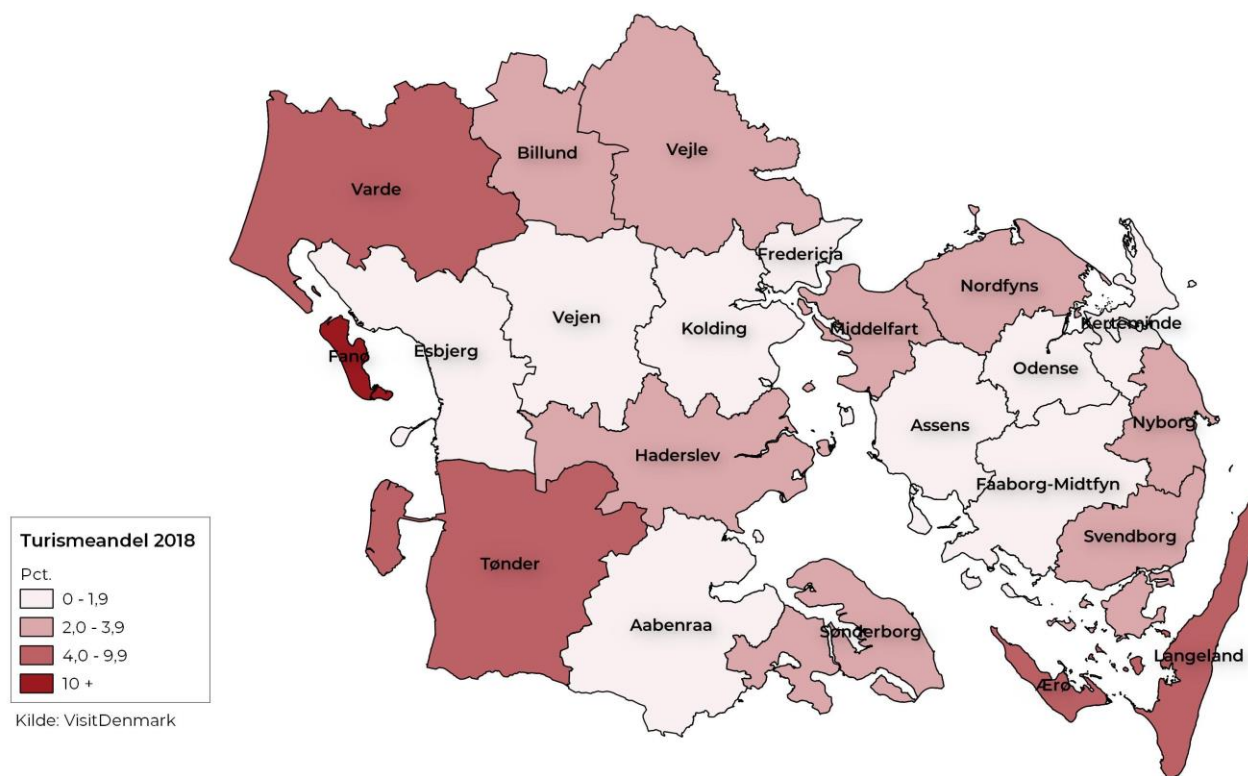

I Esbjerg Kommune udgjorde turismeforbruget 1,5 pct. af det samlede udbud af varer og tjenesteydelser. I Fanø Kommune lå denne procentdel væsentlig højere – nemlig på 32,8 pct. I alt taget udgjorde turismeforbruget i Destination Vadehavskysten 2,1 pct. af det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i 2018. Turismeforbrugets andel af det samlede udbud på destinationen ligger dermed under niveauet i såvel Region Syddanmark som landet som helhed (henholdsvis 2,4 pct. og 2,3 pct.).

Kommunerne Fanø, Varde og Ærø er de kommuner i Region Syddanmark, hvor turismen betyder relativt mest med andele på henholdsvis 32,8 pct., 9,8 pct. og 6,9 pct. af det samlede udbud. Omvendt fylder turismen relativt lidt i forhold til det samlede udbud i kommunerne Vejle og Fredericia, hvor turismeforbruget udgør henholdsvis 0,7 pct. og 1,3 pct. af det samlede udbud. Variationen kommunerne imellem kan tilskrives erhvervslivets sammensætning samt størrelsen af det samlede udbud i de enkelte kommuner. Derudover spiller kommunernes attraktivitet og tilgængelighed for turisterne også ind.

Figur 1.2 illustrerer turismens andel af det samlede udbud i Region Syddanmarks kommuner.

Figur 1.2 Turismens andel af det samlede udbud i Region Syddanmarks kommuner

Tabel 1.1 viser turismeforbruget opdelt på kommercielle samt ikke-kommercielle overnatningsformer og endagsturisme i Destination Vadehavskysten og samtlige af Region Syddanmarks kommuner sammenholdt med det samlede udbud af varer og tjenesteydelser i hver kommune.

Tabel 1.1 Turismeforbrug og turismeandel fordelt på kommuner, sorteret efter turismeforbrug, Region Syddanmark, 2018

	Turismeforbruget			Samlet udbud	Turismeandel af samlet udbud
	I alt	Kommerciel overnatning	Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende		
	mio. kr.				pct.
Danmark	132.484	78.897	53.587	5.806.804	2,3
Region Syddanmark	26.771	16.271	10.501	1.109.631	2,4
Destination Vadehavskysten	2.224	1.380	844	106.161	2,1
Varde	3.926	3.465	461	40.094	9,8
Vejle	2.280	1.039	1.241	95.449	2,4
Odense	2.191	1.006	1.186	161.453	1,4
Billund	1.868	1.389	479	78.989	2,4
Tønder	1.827	1.335	493	34.170	5,3
Sønderborg	1.805	1.030	774	72.626	2,5
Kolding	1.805	893	912	105.293	1,7
Esbjerg	1.538	771	767	104.071	1,5
Middelfart	1.132	585	547	31.353	3,6
Haderslev	1.072	503	569	34.450	3,1
Fredericia	1.015	414	601	79.682	1,3
Svendborg	852	474	379	36.189	2,4
Nyborg	839	428	411	20.424	4,1
Aabenraa	821	338	482	59.811	1,4
Langeland	766	665	101	10.714	7,1
Fanø	687	610	77	2.091	32,8
Faaborg-Midtfyn	569	311	259	32.997	1,7
Nordfyns	514	352	162	18.919	2,7
Assens	447	225	222	28.498	1,6
Kerteminde	340	187	153	22.457	1,5
Vejen	253	81	172	36.625	0,7
Ærø	226	174	52	3.279	6,9

Note: Kommercielle overnatningsformer: Hoteller, camping, vandrerrhjem, feriecentre, lystbådehavne, festival, bondegårdsferie, krydstogt, lejet feriehus og lejet helårsbolig. Ikke-kommerciel overnatning og endagsrejsende omfatter turister, der benytter eget feriehus, overnatter privat hos familie og venner samt endagsgæster.

1.2 Danske turister står bag 64 pct. af turismeforbruget i Destination Vadehavskysten

Turismeforbruget i Destination Vadehavskysten er kendetegnet ved en stor andel af danske gæster. De danske gæster bidrager med 64 pct. (1.433 mio. kr.) af turismeomsætningen, mens de udenlandske tegner sig for 36 pct. (791 mio. kr.). Relativt betragtet har danske turisters forbrug en større betydning i Destination Vadehavskysten end i Region Syddanmark og landet som helhed (jf. tabel 1.2).

Med et turismeforbrug på 512 mio. kr. i 2018 er Tyskland suverænt det største udenlandske marked i Destination Vadehavskysten. På andenpladsen følger Storbritannien med et turismeforbrug på 61 mio. kr. i 2018.

Det tyske marked betyder – relativt betragtet – lige så meget for Destination Vadehavskysten som for Region Syddanmark, men betydeligt mere end for landet som helhed.

Tabel 1.2. Turismeforbrug fordelt på markeder, Destination Vadehavskysten, 2018

	Turismeforbrug	Destination Vadehavskystens turismeforbrug	Region Syddanmarks turismeforbrug	Danmarks turistforbrug
	mio. kr.		<i>Pct.</i>	
I alt	2.224	100	100	100
Danmark	1.433	64	62	56
Udlandet	791	36	38	44
Tyskland	512	23	22	12
Storbritannien	61	3	1	3
Norge	41	2	3	6
Sverige	35	2	2	6
Holland	28	1	2	1
USA	14	1	1	3
Øvrige lande	100	4	7	12

Bilag 1A udspecificerer destinationens turismeforbrug på endnu flere nationaliteter.

1.3 Især ferieturismen er vigtig for Destination Vadehavskysten

Turismeforbruget i Destination Vadehavskysten stammer særligt fra ferieturister. Således har ferieturisterne et turismeforbrug på 1.493 mio. kr. svarende til 67 pct. af destinationens samlede turismeforbrug. Forretningsturismen står for 732 mio. kr., svarende til de resterende 33 pct. af det samlede turismeforbrug i destinationen.

Danskerne tegner sig med 77 pct. af omsætningen for en stor andel af forretningsturismen i Destination Vadehavskysten. Det skal her nævnes, at VisitDenmark ikke har oplysninger om udenlandske endagsforretningsrejsende (dvs. uden overnatning) og derfor muligvis undervurderer den udenlandske omsætning. Inden for ferieturismen vejer danskerne med en andel på 58 pct. af det samlede ferieturismeforbrug tungere end udenlandske ferieturister.

Bilag 1B udspecificerer destinationens turismeforbrug på nationaliteter og forretnings- og ferierejser.

Tabel 1.3. Turistforbrug fordelt på formål og Danmark/udlandet, Destination Vadehavskysten, 2018

	I alt	Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	mio. kr.	<i>pct.</i>	mio. kr.	<i>pct.</i>
I alt	2.224	732	100	1.493	100
Danmark	1.433	566	77	868	58
Udlandet	791	166	23	625	42

1.4 Både kommercielle og ikke-kommercielle overnatningsformer er vigtige

I Destination Vadehavskysten var det samlede turismeforbrug på godt 2,2 mia. kr. i 2018. Heraf tegner turister, der overnatter på kommercielle overnatningsformer, sig for 62 pct. 38 pct. af turismeomsætningen i Destination Vadehavskysten kan henføres til turister på ikke-kommercielle overnatningsformer (inkl. endagsturisme). Fordelingen mellem turismeforbruget fra kommercielle og ikke-kommercielle overnatningsformer er stort set den samme i Destination Vadehavskysten som i Region Syddanmark og landet som helhed.

Med 27 pct. bliver den største andel af turismeforbruget i Destination Vadehavskysten lagt af turister i lejet feriehus. Dette er noget højere end niveauet for Region Syddanmark (23 pct.) og væsentligt højere end i landet som helhed (14 pct.).

Turister på hotel (ferie og forretning) tegner sig for 22 pct. af det samlede turismeforbrug i Destination Vadehavskysten. Det er på samme niveau som i regionen (23 pct.), men under landsgennemsnittet (30 pct.).

Tabel 1.4. Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, Destination Vadehavskysten, 2018

	Turismeforbrug 2018	Fordeling for		
		Destination Vadehavskysten	Region Syddanmark	Hele landet
	mio. kr.	pct.		
I alt	2.224	100	100	100
Kommercielle	1.380	62	61	60
Hotel – ferie	122	5	11	15
Hotel – forretning	372	17	12	15
Feriecentre	49	2	3	2
Camping	130	6	6	6
Vandrerhjem	34	2	1	2
Lystbåde	3	0	1	1
Lejet feriehus	605	27	23	14
Lejet helårsbolig	64	3	2	4
Festival	0	0	1	1
Bondegårde	1	0	0	0
Krydstogt	1	0	0	0
Ikke-kommercielle	844	38	39	40
Eget feriehus	73	3	3	4
Lånt sommerhus	21	1	1	1
Familie/venner	0	0	6	7
Endagsturister - ferie	390	18	15	17
Endagsturister - forretning	360	16	14	11

Bilag 1C udspecificerer destinationens turismeforbrug på overnatningsformer per kommune i Destination Vadehavskysten.

1.5 Turisterne bruger flest penge inden for turismeprodukter

En af turismesatellitregnskabets hovedtabeller viser turismeforbrugets fordeling på forskellige produkttyper. Regnskabet inddeler produkterne i tre typer: turismekaraktteriske produkter (turismerelaterede erhverv), turistforbundne produkter (primært detailhandlen) og "ikke-turismespecifikke produkter" (andre produkter), som omfatter alle andre produkter.

I Destination Vadehavskysten kan 53 pct. af turismeforbruget henføres til turismeprodukter (overnatning, restaurant, lokal transport, mm.), 31 pct. kan henføres til detailhandlen, og 16 pct. stammer fra andre produkter.

Sammensætningen af de udenlandske turisters forbrug er lidt anderledes end danskernes med en markant lavere andel på turismeprodukter på 39 pct. sammenlignet med danskernes andel på 61 pct. Omvendt bruger udenlandske turister en større andel inden for andre produkter sammenlignet med danske turister.

Tabel 1.5. Turismeforbruget fordelt på produkter, Destination Vadehavskysten, 2018

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	2.224	100	1.434	100	791	100
Turismeprodukter	1.183	53	872	61	311	39
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	309	14	172	12	137	17
Restaurant	269	12	188	13	81	10
Lokal transport	432	19	366	26	66	8
Rejseservice	81	4	70	5	10	1
Kultur og forlystelser	92	4	75	5	17	2
Lystbådehavne	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	686	31	428	30	257	33
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	252	11	138	10	114	14
Benzin og andet brændstof	285	13	225	16	60	8
Andet	149	7	65	5	84	11
Andre produkter	356	16	134	9	222	28

Bilag 1D udspecificerer destinationens turismeforbrug på produkter per kommune i Destination Vadehavskysten.

2. Samfundsøkonomiske effekter

Turismeefterspørgslen i Danmark skaber afledte samfundsøkonomiske effekter i form af beskæftigelse, værditilvækst og offentlige provenuer. For at belyse størrelsen af disse effekter på nationalt og lokalt niveau anvender VisitDenmark det regionale turismesatellitregnskab (RTSA) sammen med den generelle ligevægtsmodel LINE. Effekterne inkluderer såvel direkte som afledte turismeeffekter.

I dette kapitel beskrives de samfundsøkonomiske effekter af turismen i form af job, værditilvækst og skatter i Destination Vadehavskysten. De samlede effekter i et område kan være et resultat af turismeforbrug andre steder i landet, som giver anledning til øget økonomisk aktivitet og produktion i destinationen. Omvendt kan turismeforbruget i en given kommune give anledning til effekter i form af fx skabte job andre steder i landet, og disse indgår ikke i beskrivelsen af turismeeffekterne i de pågældende kommuner. Ligeledes skal det bemærkes, at beskæftigelseseffekterne er opgjort efter arbejdssted, mens skatteindtægter følger arbejdstagers bopælskommune (se også metodebeskrivelsen i kapitel 4).

2.1 Turismen skabte næsten 1,4 mio. kr. i værditilvækst i Destination Vadehavskysten i 2018

En anerkendt målestok for betydningen af et erhverv i samfundet er værditilvækst. Værditilvæksten er defineret som det beløb, der er tilbage af den samlede omsætning, når vareforbruget i produktionen er fratrukket. Værditilvækst går således til løn og profit (aflønning af produktionsfaktorer). Værditilvæksten er dermed en målestok for, hvad der er tilbage til løn og profit, når restauranterne har købt råvarer, hotellerne er blevet vedligeholdt, og el mm. er blevet produceret. Værditilvæksten er sammenlignelig med BNP og er dermed et udtryk for, hvad turismen bidrager med af værdi i samfundet.

Den turismeskabte værditilvækst i Destination Vadehavskysten udgjorde i 2018 1.393 mio. kr. inkl. afledte effekter (jf. tabel 2.1.), hvilket svarer til 8,4 pct. af den samlede turismeskabte værditilvækst i Region Syddanmark. Turismens andel af den samlede værditilvækst i Destination Vadehavskysten er på 3,9 pct. Dette er noget lavere end gennemsnittet for Region Syddanmark (4,5 pct.) og landet som helhed (4,2 pct.).

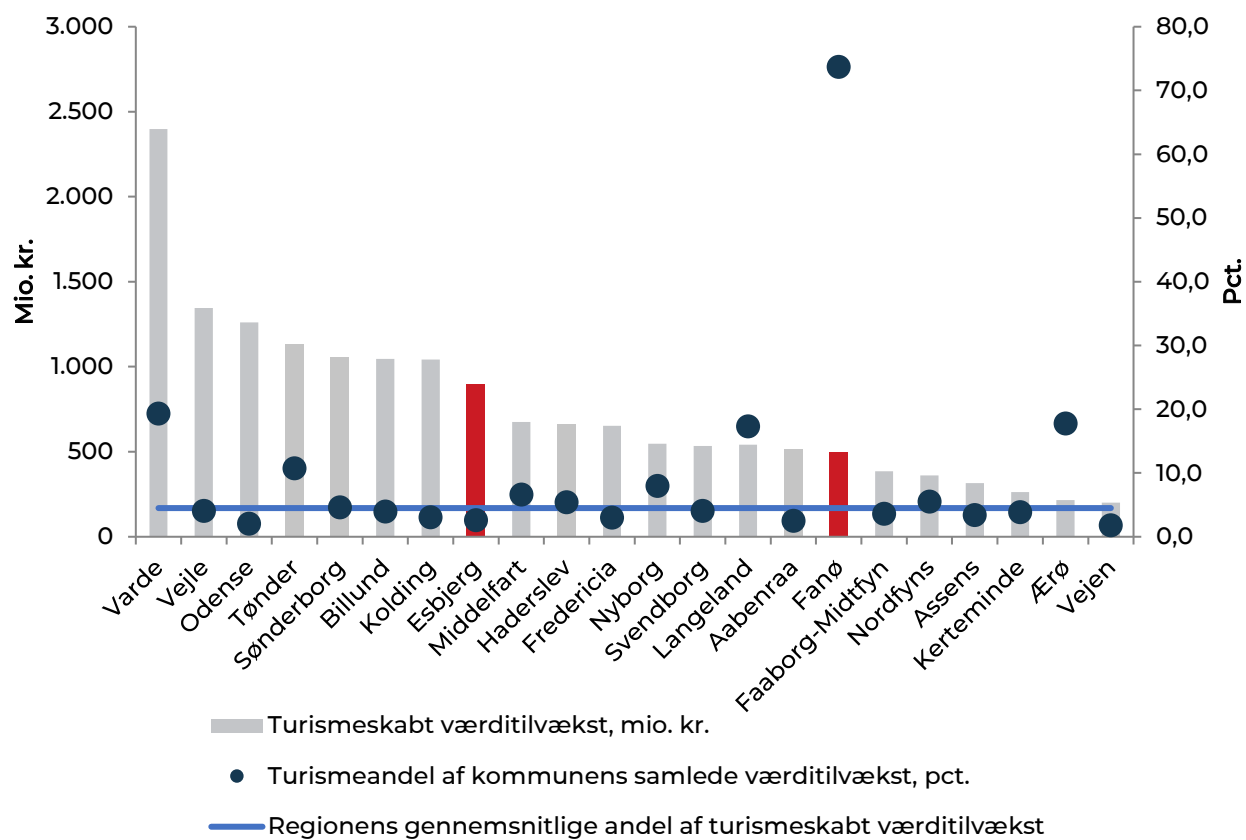
Tabel 2.1 Værditilvækst skabt af turismen, Region Syddanmark, 2018

	Turismeskabt værditilvækst	Samlet værditilvækst i kommunen	<i>Turismeandel af samlet værditilvækst</i>
	mio. kr.		pct.
Danmark	81.398	1.948.397	4,2
Region Syddanmark	16.545	370.822	4,5
Destination Vadehavskysten	1.393	35.575	3,9
Varde	2.399	12.412	19,3
Vejle	1.345	33.174	4,1
Odense	1.260	61.518	2,0
Tønder	1.133	10.567	10,7
Sønderborg	1.058	22.996	4,6
Billund	1.046	26.342	4,0
Kolding	1.043	34.287	3,0
Esbjerg	897	34.902	2,6
Middelfart	675	10.187	6,6
Haderslev	660	12.261	5,4
Fredericia	652	21.820	3,0
Nyborg	547	6.863	8,0
Svendborg	533	13.176	4,0
Langeland	541	3.129	17,3
Aabenraa	517	20.625	2,5
Fanø	496	673	73,7
Faaborg-Midtfyn	386	10.672	3,6
Nordfyns	362	6.593	5,5
Assens	316	9.280	3,4
Kerteminde	263	6.820	3,9
Ærø	215	1.212	17,8
Vejen	200	11.313	1,8

Figur 2.1 viser sammenhængen mellem størrelsen af den turismeskabte værditilvækst for kommunerne i Region Syddanmark og turismeandelen af kommunernes samlede værditilvækst i forhold til regionsgennemsnittet.

Som det fremgår, ligger turismeandelen i Esbjerg Kommune under regionsgennemsnittet, mens turismeandelen i Fanø Kommune ligger langt over regionsgennemsnittet.

Figur 2.1. Værditilvækst skabt af turisme i Region Syddanmark, 2018

2.2 Turismen bidrager til vækst i mange brancher

Turismeforbruget skaber værditilvækst bredt i samfundet - ikke kun i turismeerhvervene. Af Destination Vadehavskystens samlede turismeafledte værditilvækst på 1.393 mio. kr. stammer 552 mio. kr. (40 pct.) fra turismeerhvervene. Dette er over niveauerne i regionen (36 pct.) og landet som helhed (37 pct.).

Når man ser på turismen i Destination Vadehavskysten, stammer en betragtelig del (46 pct.) af værditilvæksten fra turisternes forbrug i "andre brancher", der dækker en bred vifte af erhverv fx ejendomsmæglere, bolig-/husleje og erhvervsservice. Niveauet i Destination Vadehavskysten er stort set det samme som i Region Syddanmark (47 pct.) og landet som helhed (46 pct.).

Detailhandlen kan tilskrives 15 pct. af den turismeafledte værditilvækst i Destination Vadehavskysten, hvilket er lidt under regions- og landsgennemsnittene på 17 pct.

Som en gennemsnitsbetragtning kan beregnes en multiplikator for, hvor meget værditilvækst 1 mio. kr. i turismeforbrug skaber i destinationen. Effekten af én mio. kr. i turismeforbrug giver i Destination Vadehavskysten anledning til 630.000 kr. i værditilvækst, inklusiv afledte effekter. Multiplikatoren for værditilvækst i Destination Vadehavskysten er således 0,63. Dette er lidt over niveauet for landet som helhed, hvor multiplikatoren er 0,61.

Tabel 2.2. Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Destination Vadehavskysten, 2018

	Turismeafledt værditilvækst	Fordeling for		
		Destination Vadehavskysten	Region Syddanmark	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	1.393	100	100	100
Turismeerhverv	552	40	36	37
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	143	10	10	8
Restauranter og værtshuse	152	11	10	13
Transportvirksomheder	162	12	10	9
Rejsseservice	45	3	3	3
Kultur, forlystelser og sport	50	4	4	4
Detailhandel	203	15	17	17
<i>Heraf:</i>				
Føde- og drikkevarer samt tobak	23	2	2	2
Andre	171	12	14	15
Andre brancher	638	46	47	46
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	207	15	14	12
Erhvervsservice	121	9	9	9
Andre	309	22	24	25

Bilag 2A udspecificerer destinationens turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher per kommune i Destination Vadehavskysten.

2.3 Turismen skabte i 2018 i alt 2.898 fuldtidsjob i Destination Vadehavskysten

Turisternes forbrug skaber en mængde arbejdspladser. Det kaldes turismeskabte årsværk, da antallet tælles i enheder, der modsvarer fuldtidsjob.

Turismen i Destination Vadehavskysten skabte i 2018 gennem direkte og afledte effekter 2.898 årsværk, hvilket er 4,9 pct. af destinationens samlede antal årsværk. Dette er under niveauet i Region Syddanmark (5,9 pct.) og i landet som helhed, hvor andelen ligger på 5,7 pct.

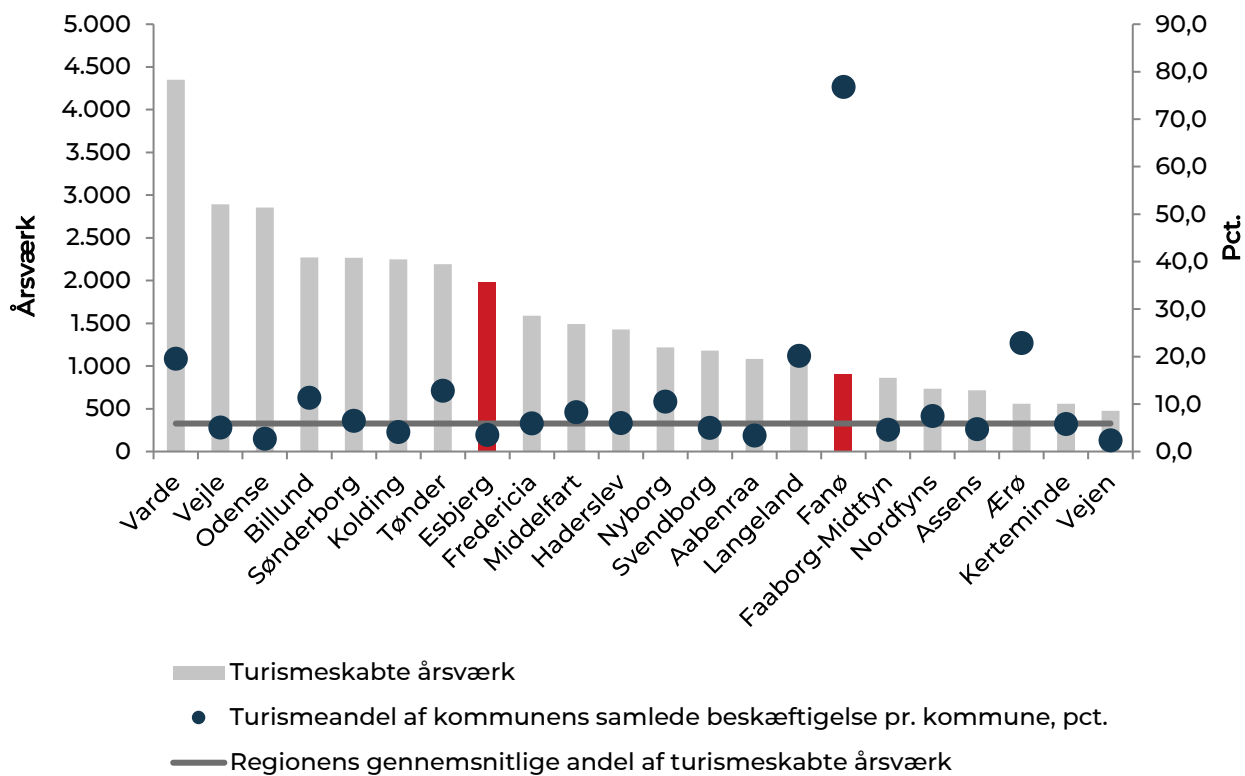
Tabel 2.3. Antal årsværk skabt af turismen, Region Syddanmark, 2018

	Turismeskabte årsværk	Samlet antal beskæftigede i kommunen	Turismeandel af samlet beskæftigelse pr. kommune
	årsværk		pct.
Danmark	168.927	2.963.332	5,7
Region Syddanmark	34.953	594.320	5,9
Destination Vadehavskysten	2.898	58.727	4,9
Varde	4.348	22.266	19,5
Vejle	2.892	57.482	5,0
Odense	2.856	108.156	2,6
Billund	2.271	20.190	11,2
Sønderborg	2.266	35.243	6,4
Kolding	2.247	55.296	4,1
Tønder	2.192	17.183	12,8
Esbjerg	1.987	57.540	3,5
Fredericia	1.589	27.034	5,9
Middelfart	1.493	18.114	8,2
Haderslev	1.426	23.947	6,0
Nyborg	1.219	11.653	10,5
Svendborg	1.182	24.006	4,9
Aabenraa	1.085	32.436	3,3
Langeland	1.081	5.376	20,1
Fanø	910	1.187	76,7
Faaborg-Midtfyn	863	19.000	4,5
Nordfyns	734	9.918	7,4
Assens	716	15.370	4,7
Ærø	560	2.456	22,8
Kerteminde	558	9.697	5,8
Vejen	478	20.768	2,3

Figur 2.2 viser antallet af årsværk sammenholdt med turismens andel af de skabte årsværk pr. kommune.

Som det fremgår, ligger andelen af turismeskabte job i Esbjerg Kommune under regionsgennemsnittet, mens andelen af turismeskabte job i Fanø Kommune ligger markant over regionsgennemsnittet.

Figur 2.2. Årsværk skabt af turisme i Region Syddanmark, 2018

2.4 Der skabes især beskæftigelse inden for turismeerhvervene

Størstedelen af den turismeskabte beskæftigelse i Destination Vadehavskysten kan henføres til turismeerhvervet. Inden for turismeerhvervet skabes størstedelen af beskæftigelsen (26 pct.) på restauranter og værtshuse. Dette er stort set på samme niveau som i Region Syddanmark (25 pct.) og lidt under landsgennemsnittet (28 pct.).

Beskæftigelsesmultiplikatoren beregnes som turismeskabt beskæftigelse pr. mio. kr. i turismeforbrug. I Destination Vadehavskysten var denne multiplikator 1,3 i 2018. For hver mio. kr., der bliver brugt af turister i destinationen, vil der blive skabt 1,3 fuldtidsstilling, når de afledte effekter af forbruget medregnes. Turismen er lidt lige så beskæftigelsesintensiv i Destination Vadehavskysten som i landet som helhed, hvor der også i gennemsnit skabes 1,3 job af en mio. kr. i turismeforbrug.

Tabel 2.4. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i Destination Vadehavskysten, 2018

	Turismeafledt beskæftigelse årsværk	Fordeling for		
		Destination Vadehavskysten	Region Syddanmark	Danmark
		pct.		
I alt	2.898	100	100	100
Turismeerhverv	1.671	58	56	55
<i>Heraf:</i>				
Overnatningssteder	398	14	14	11
Restauranter og værtshuse	748	26	25	28
Transportvirksomheder	342	12	10	9
Rejseservice	73	3	2	2
Kultur, forlystelser og sport	111	4	4	5
Detailhandel	493	17	18	19
<i>Heraf:</i>				
Føde- og drikkevarer samt tobak	33	1	1	1
Andre	458	16	17	18
Andre brancher	734	25	26	25
<i>Heraf:</i>				
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	24	1	1	1
Erhvervsservice	201	7	7	7
Andre	510	18	18	18

Bilag 2B udspecificerer destinationens beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen per kommune i Destination Vadehavskysten.

2.5 Skatteindtægter på 806 mio. kr. afledt af turismen

I Destination Vadehavskysten skaber turismen offentlige indtægter på 806 mio. kr. Heraf går 600 mio. kr. eller 74 pct. til vareskatter (især moms). Personskatterne beløber sig til 206 mio. kr. (26 pct.), hvoraf størstedelen går til statsskatter.

Fordelingen mellem person- og vareskatter er stort set den samme i Destination Vadehavskysten som i regionen og landet som helhed (jf. tabel 2.5).

Tabel 2.5. Skatter og afgifter afledt af turismen i Destination Vadehavskysten, 2018

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Destination Vadehavskysten	Region Syddanmark	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	806	100	100	100
Personskatter	206	26	25	26
Statsskatter	145	18	18	19
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	4	1	1	1
Kirkeskatter	2	0	0	0
Kommuneskatter	54	7	7	7
Vareskatter	600	74	75	74
Selskabsskatter	43	5	5	6
Vareafgifter/punktafgifter	183	23	22	18
Moms/merværdiafgift	374	46	47	50

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter. Ikke alle statsskatter er dækket af LINE-modellen, derfor er andelen lavere ved brug af skatteindtægter fra www.statistikbanken.dk/off12

Bilag 2C udspecificerer destinationens skatter og afgifter afledt af turismen per kommune i Destination Vadehavskysten.

2.6 Turismeafledte skatteindtægter på 5,0 pct. af de samlede skatter og afgifter

Turismen i Destination Vadehavskysten skaber 5,0 pct. af det samlede skatteprovenu, hvilket er lidt under niveauet i Region Syddanmark (5,9 pct.) og landet som helhed (5,4 pct.).

I Destination Vadehavskysten er multiplikatoren for effekten af en mio. kr. i turismeforbrug på skatter og afgifter 0,36. For hver mio. kr. i turismeforbrug opnår Destination Vadehavskysten, inklusiv afledte effekter, således indtægter til stat og kommune på 360.000 kr.

For hele landet ligger multiplikatoren på 0,35, hvilket betyder, at Destination Vadehavskysten ligger en smule over niveauet for landet som helhed.

Tabel 2.6. Turismeafledte skatter og afgifter og andele af samlede skatter og afgifter i Destination Vadehavskysten, 2018

	Turismeafledte skatter og afgifter	Fordeling for		
		Destination Vadehavskysten	Region Syddanmark	Danmark
	mio. kr.	pct.		
I alt	806	5,0	5,9	5,4
Personskatter	206	2,1	2,6	2,5
Statsskatter	145	3,1	3,9	3,6
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	4	1,2	1,5	1,4
Kirkeskatter	2	1,5	1,7	1,8
Kommuneskatter	54	1,2	1,5	1,4
Vareskatter	600	9,4	10,3	9,5
Selskabsskatter	43	5,2	4,5	4,4
Vareafgifter/punktafgifter	183	12,4	12,4	10,1
Moms/merværdiafgift	374	9,1	11,1	10,7

Note: Indeholder både direkte, indirekte og inducerede effekter

3. Overnatninger og kapacitet

Dette kapitel omhandler udviklingen i kapacitet og antal overnatninger i Destination Vadehavskysten jf. Danmarks Statistiks overnatningsstatistik. Opgørelsen af overnatninger omfatter kun de overnatningskategorier, som indberetter til Danmarks Statistik. Kapitlet omhandler 2020 og udviklingen siden 2008.

Antallet af registrerede overnatninger i Destination Vadehavskysten udgør en delmængde af alle overnatninger på destinationen. De registrerede overnatninger omfatter hoteller, vandrerhjem og feriecentre med mindst 40 senge, lystbådehavne, der frivilligt indberetter til Danmarks Statistik, campingpladser med mindst 75 enheder og lejede feriehusene gennem bureauer med mindst 25 huse. Antallet af ikke-kommercielle overnatninger i egne og lånte feriehusene m.m. kan ikke opgøres. Privatudlejning såsom Airbnb indgår heller ikke i Danmarks Statistiks tal. Der arbejdes pt. på en metode til på sigt at kunne inkludere overnatninger på deleøkonomiske tjenester i Danmarks Statistiks officielle opgørelser.

3.1 Mindre stigning i overnatningskapaciteten

Tabel 3.1 viser kapaciteten for overnatningsstederne i Destination Vadehavskysten registeret af Danmarks Statistik. Som anført oven for dækker tallene ikke samtlige overnatningssteder i destinationen.

Samlet set er overnatningskapaciteten i Destination Vadehavskysten steget med 0,9 pct. i 2020 sammenlignet med 2019.

For kapaciteten i lystbådehavne er udviklingen behæftet med en vis usikkerhed. Det skyldes, at havnenes indberetning til Danmarks Statistik er frivillig, og at Danmarks Statistik skønner over kapaciteten i de havne, der ikke indberetter. Havne, der gennem længere tid ikke har indberettet, fjernes løbende fra statistikken. Det er derfor muligt, at kapaciteten og antal overnatninger reelt er højere, end den fremgår af tabellerne i kapitlet.

Tabel 3.1. Kapacitetsudviklingen i overnatningsfaciliteter, Destination Vadehavet

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Antal senge													
I alt	9.928	9.974	10.084	10.181	9.673	9.692	9.798	9.749	10.285	10.435	10.878	10.978	11.072
Camping	6.972	7.092	7.266	7.341	7.341	7.341	7.341	7.377	7.452	7.563	8.133	8.145	8.145
Hotel	935	986	982	982	979	997	1.095	1.010	1.225	1.266	1.266	1.258	1.271
Feriecenter	1.626	1.506	1.446	1.468	944	964	972	972	882	882	882	918	922
Lystbådehavn og vandrerhjem	395	390	390	390	409	390	390	390	726	724	597	657	734
Antal indberettende virksomheder³													
I alt	27	27	27	27	26	26	27	27	27	28	26	27	28
Camping	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11	11
Hotel	6	6	6	6	6	6	7	7	7	8	8	8	8
Feriecenter	4	4	4	4	3	3	3	3	3	3	3	3	3
Lystbådehavn og vandrerhjem	6	6	6	6	6	6	6	6	6	6	4	5	6

1: Opgjort pr. juni. Kapaciteten på vandrerhjem er opgjort fra 2016.

2: Camping er hos Danmarks Statistik defineret som antal enheder ganget med 3.

3: Antal virksomheder, der indberetter til Danmarks Statistik. Kilde: Danmarks Statistik.

Tabel 3.2 Udlejning af feriehusuger, Destination Vadehavskysten

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	Udv. 2008 - 2020 (pct.)	Udv. 2019 - 2020 (pct.)
Vadehavet	24.012	24.808	24.497	25.112	25.829	25.728	27.709	28.896	29.764	29.707	29.443	30.866	26.043	8,5	-15,6
Fanø	22.235	22.722	22.426	22.583	22.728	22.567	24.362	25.596	26.576	26.008	26.372	27.249	22.384	0,7	-17,9
Esbjerg	1.777	2.086	2.071	2.529	3.101	3.161	3.347	3.300	3.188	3.699	3.071	3.617	3.659	105,9	1,2

Kilde: Danmarks Statistik

3.2 Destination Vadehavskystens feriehuse benyttes både af turister og ejerne selv

I Destination Vadehavskysten var der i alt 3.204 feriehuse i 2020 ifølge BBR¹. I Fanø Kommune var der 2.720 feriehuse og i Esbjerg Kommune 484 feriehuse. Tilsvarende var der 36.018 feriehuse i Region Syddanmark og 221.023 feriehuse på landsplan.

Det er ikke alle feriehuse, der udlejes. I Danmarks Statistiks analyse "Sommerhuse i Danmark 2018"² opgøres den maksimale udlejning for feriehusudlejningsbureauer på kommunalt niveau. Den maksimale kapacitetsudnyttelse opgøres som andelen af sommerhuskapaciteten i hver kommune, der var udlejet på den travleste dag i juli 2018.

Analysen fra Danmarks Statistik viser, at Destination Vadehavskysten har en maksimal kapacitetsudnyttelse af feriehuse på 35 pct. i Fanø Kommune og på 25 pct. i Esbjerg Kommune. Dette betyder, at hhv. 35 pct. og 25 pct. af feriehusene i Fanø Kommune og Esbjerg Kommune anvendes til udlejning i højsæsonen, hvilket svarer til knap 1.100 udlejede feriehuse på den travleste dag i destinationen. Dette betyder, at en tredjedel af destinationens feriehuse udlejes gennem feriehusbureauerne.

Ifølge Danmarks Statistik blev der i 2019 udlejet 39.550 feriehuse på landsplan, mens der i 2020 blev udlejet 39.725 feriehuse. Sammenholdes dette med antallet af feriehuse i BBR, svarer det til, at knap en femtedel af landets feriehuse udlejes gennem feriehusbureauerne.

Kapacitetsudnyttelsen vil sandsynligvis ikke være ligeligt fordelt mellem feriehusene. Nogle feriehuse vil være kendetegnet ved en stor kapacitetsudnyttelse, mens andre feriehuse slet ikke lejes ud. Det forventes, at ingen eller meget få feriehuse udlejes i alle årets tilladte 43 uger. Normalt vil udlejningen af feriehuse koncentrere sig om højsæsonen.

En stor del af overnatningskapaciteten i Destination Vadehavskysten er feriehuse til udlejning, hvor 27 pct. af turismeforbruget kan henføres til (jf. tabel 1.4). I tabel 3.2 er udviklingen i udlejede feriehusuger fra 2008 til 2020 vist. Som det fremgår af tabellen, blev der i 2020 udlejet 15,6 pct. færre feriehusuger i Destination Vadehavskysten end i 2019.

3.3 Overnatninger i lejet feriehus dominerer i Destination Vadehavskysten

I løbet af 2020 blev der foretaget i alt godt 1.208.000 kommercielle overnatninger i Destination Vadehavskysten inkl. feriehusovernatninger (jf. tabel 3.3). Det er et fald på 260.000 overnatninger eller -15,8 pct. i forhold til 2019. Destination Vadehavskysten fulgte således den negative udvikling, der ses i hele Danmark fra 2019 til 2020, hvor det samlede antal overnatninger faldt med 20,5 pct.

Lejet feriehus var den dominerende overnatningsform i Destination Vadehavskysten med 633.000 overnatninger eller i alt 52 pct. af det samlede antal overnatninger i 2020. Der var i 2020 færre overnatninger inden for samtlige overnatningsformer i Destination Vadehavskysten sammenlignet med 2019.

¹ <https://statistikbanken.dk/bol101>

² <https://www.dst.dk/da/Statistik/Analyser/visanalyse?cid=31466#>

Tabel 3.3. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på overnatningsformer, Destination Vadehavet

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	<i>Fordeling i 2020 (pct.)</i>	<i>Udv. 2019-2020 (pct.)</i>
I alt	1.162	1.305	1.269	1.252	1.232	1.261	1.355	1.355	1.395	1.374	1.386	1.434	1.208	100	-15,8
Feriehus	521	652	659	628	647	659	725	748	769	718	711	735	633	52	-13,8
Camping	284	324	296	302	298	308	321	306	309	319	328	348	302	25	-13,3
Hotel	143	139	137	149	159	160	182	171	187	197	210	209	169	14	-19,3
-ferie	38	37	41	44	36	33	43	45	51	60	62	66	54	4	-17,7
-forretning	106	103	96	106	123	128	138	126	136	137	148	143	115	9	-20,1
Feriecenter	169	145	133	130	84	91	84	83	85	95	95	95	72	6	-24,2
Lystbådehavn og vandrerhjem	45	45	45	43	45	42	44	47	45	46	42	48	32	3	-32,7

Kilde: Danmarks Statistik

3.4 Flere danske og færre udenlandske overnatninger i 2020 end i 2019

I 2020 foretog danske turister 620.000 overnatninger i Destination Vadehavskysten, hvilket svarer til 51 pct. af samtlige overnatninger i destinationen. Udenlandske turister havde 588.000 overnatninger i Destination Vadehavskysten i 2020, svarende til 49 pct. af overnatningerne i destinationen. Det største udenlandske marked er Tyskland med 530.000 overnatninger i 2020, svarende til 44 pct. af overnatningerne i Destination Vadehavskysten og 90 pct. af samtlige udenlandske overnatninger i destinationen.

Den negative udvikling i antallet af overnatninger fra 2019 til 2020 på 15,8 pct. skyldes et fald i udenlandske overnatninger i destinationen på 30,3 pct. De danske overnatninger i destinationen steg med 4,9 pct. fra 2019 til 2020.

Tabel 3.4. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på nationalitet, Destination Vadehavskysten

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	<i>Fordeling 2020 (pct.)</i>	<i>Udv. 2019 - 2020 (pct.)</i>
I alt	1.162	1.305	1.269	1.252	1.232	1.261	1.355	1.355	1.395	1.374	1.386	1.434	1.208	100	-15,8
Danmark	511	519	502	515	508	504	540	537	539	551	572	591	620	51	4,9
Udlandet	651	787	768	737	725	757	815	818	855	823	814	843	588	49	-30,3
Tyskland	528	659	655	617	604	628	678	685	717	677	675	703	530	44	-24,6
Holland	34	40	35	34	27	33	34	31	38	43	40	40	10	1	-74,0
Norge	23	19	17	15	17	19	19	17	18	18	20	18	8	1	-58,1
Sverige	20	16	13	16	13	15	18	15	15	13	14	12	5	0	-59,6
Schweiz	3	3	3	3	3	3	3	4	4	5	5	6	1	0	-84,0
Andre lande	43	50	45	52	60	59	62	67	64	66	62	65	34	3	-47,6

Kilde: Danmarks Statistik

Tabel 3.5. Udviklingen i kommercielle overnatninger (1.000) fordelt på kommuner, Destination Vadehavskysten

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	<i>Udv. 2008 - 2020 (pct.)</i>	<i>Udv. 2019 - 2020 (pct.)</i>
Hele landet	44.669	42.142	43.096	44.618	44.390	44.457	46.709	48.996	51.280	52.272	53.831	56.060	44.571	-0,2	-20,5
Destination Vadehavet	1.162	1.305	1.269	1.252	1.232	1.261	1.355	1.355	1.395	1.374	1.386	1.434	1.208	4,0	-15,8
Fanø	663	801	773	746	713	743	813	832	859	803	816	839	726	9,5	-13,4
Esbjerg	499	505	497	507	519	517	542	523	535	571	570	596	482	-3,4	-19,1

Kilde: Danmarks Statistik

3.5 Turismesæsonen i Destination Vadehavskysten

Tabel 3.6 viser sæsonfordelingen af overnatninger i Destination Vadehavskysten fordelt på overnatningsformer.

Overnatningerne koncentrerer sig om sommermånedene juni, juli og august (54 pct.). Den mest intensive turismemåned målt på antal overnatninger er juli, hvor en fjerdedel af alle årets kommercielle overnatninger registreres.

Forretningsturisternes overnatninger fordeler sig lidt mere jævnt over året..

Tabel 3.6. Procentfordeling af overnatninger pr. måned, Destination Vadehavskysten, 2020

	Alle	Hotel	<i>Hotel ferie</i>	<i>Hotel forretning</i>	Feriecenter	Lystbådehavn	Feriehus	Camping og vandrerhjem
jan.	3	6	4	8	3	0	3	1
feb.	3	7	5	9	3	0	3	2
mar.	3	4	2	6	2	0	3	2
apr.	2	3	1	5	1	0	2	3
maj.	4	4	2	6	3	7	2	7
jun.	10	8	8	8	9	10	10	11
jul.	24	19	24	14	23	20	22	31
aug.	20	14	17	12	17	49	22	21
sep.	13	11	13	10	14	14	15	11
okt.	11	11	14	9	15	0	14	6
nov.	3	6	5	8	4	0	2	2
dec.	2	5	5	5	5	0	2	2
I alt	100	100	100	100	100	100	100	100

Kilde: Danmarks Statistik.

4. Bag om rapporten

Formålet med "Turismens økonomiske betydning 2018" er at beregne det samlede turismeforbrug i destinationen samt afdække, hvilke samfundsøkonomiske effekter i form af bl.a. beskæftigelse, som forbruget forårsager. I dette kapitel gennemgås metoderne mere detaljeret, og der redegøres for brugen af datakilder, usikkerheder mv.

Rapporten følger de internationale standarder for et turismesatellitregnskab (TSA) til belysning af turismeforbruget og anvender den økonomiske model LINE til beregning af de samfundsmæssige effekter.⁵

Figuren neden for giver et overblik over, hvilke nøgletal rapporten frembringer på grundlag af hhv. turismesatellitregnskabet og LINE-modellen.

4.1 Døgnforbrug og overnatninger er centrale tal for turismens økonomiske betydning

Døgnforbruget og overnatningstallene danner basis for beregning af det samlede turismeforbrug, men der sker en yderligere bearbejdning af data i forbindelse med udarbejdelse af satellitregnskabet.

1. VisitDenmark indhenter detaljerede data om døgnforbrug og overnatninger, der sendes til Center for Regional- og Turismeforskning, CRT.
2. På baggrund af data fra nationalregnskabet estimerer CRT det turismeforbrug, der ikke dækkes af VisitDenmarks turistundersøgelser.⁶
3. CRT konsoliderer VisitDenmarks resultater med nationalregnskabet⁷ og fordeler turismeforbruget på produkter i overensstemmelse med klassifikationen for TSA.

Disse trin betyder, at VisitDenmarks estimat af turismeforbruget, baseret på de oprindelige data for døgnforbrug og overnatninger, ikke er helt identisk med forbruget i det af CRT beregnede satellitregnskab.

⁵ Både det regionale turismesatellitregnskab og turismemodulet i LINE er udviklet for VisitDenmark af Center for Regional- og Turismeforskning (CRT) ved seniorforsker, ph.d. Jie Zhang og professor Bjarne Madsen.

⁶ Det vedrører forbrug til rejsebureauer, rejsearrangører og turistbureauer i forbindelse med billetter, transport og pakkerejser i Danmark.

⁷ Eksempelvis overestimerer Turistundersøgelsen forbruget på overnatningsproduktet hoteller i forhold til nationalregnskabets opgørelse. Derfor nedskaleres VisitDenmarks resultater, så de er i overensstemmelse med nationalregnskabets niveau.

4.1.1 VisitDenmarks beregning af døgnforbrug

Beregningen af døgnforbrug bygger primært på VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017, hvor der spørges til 15 forbrugskomponenter. I Turistundersøgelsen blev der foretaget ca. 14.000 personlige interview med turister på hoteller, feriecentre, campingpladser, vandrerhjem, i lejede feriehus og lystbådehavne. Af disse var 9.700 med udenlandske turister. Interviewstederne blev udtrukket af Danmarks Statistik, og undersøgelsen er repræsentativ for turismen i Danmark på de seks overnatningsformer. I Turistundersøgelsen svarer turisterne på, hvor mange penge de bruger, og på hvad. En samlet oversigt over kilder til døgnforbrug kan ses i afsnit 4.7.

Turistundersøgelsen bruges til at beregne døgnforbrug på overnatningsformerne hotel-forretning, hotel-ferie, feriecentre, camping, vandrerhjem, lejet feriehus og lystbådehavn. For hver overnatningsform beregnes døgnforbruget på nationalitet og region. VisitDenmark har dog sat som krav, at der skal være mindst 20 interview, før et døgnforbrug kan accepteres. Dette betyder, at beregning af døgnforbrug på hver overnatningsform sker trinvis på følgende måde:

1. Først beregnes et døgnforbrug for hver region for hver nationalitet. Er der 20 interview inden for regionen for den enkelte nationalitet, beregnes et døgnforbrug.
2. Hvis kravet om 20 observationer ikke er opfyldt i en bestemt region, deles Danmark op i Region Sjælland og "resten af landet". Hvis der er 20 eller flere interview på nationaliteten i "resten af landet", bliver turisterne tildelt et "uden for Region Sjælland" døgnforbrug.
3. Hvis der stadig eksisterer kombinationer af overnatningsformer og nationaliteter, der ikke har fået tildelt et døgnforbrug, beregnes dette for hele landet. Hvis der er 20 interview i hele landet, bruges dette landsgennemsnit på de regioner, som mangler et døgnforbrug.
4. Er der ikke 20 interview på landsplan, anvendes døgnforbruget for nationalitetsgennemsnittet for verdensdelen eller udlandet i alt på overnatningsformen.

Overstående metode er brugt i TSA-sammenhænge, og disse døgnforbrug bruges for hver overnatningsform, nationalitet og region.

4.1.2 Supplement til døgnforbrug for erhvervsturisme

For nogle typer erhvervsturister fanger Turistundersøgelsens døgnforbrug ikke det samlede forbrug præcist, da en del betales af arbejdsgiver før eller efter rejsen. Det gælder fx kongres- og kongressestater, messedeltagere, faglige studierejser og belønningsrejser. VisitDenmark estimerer dette ekstra forbrug - det såkaldte MICE-tillæg⁸ - og lægger det oven i døgnforbruget. MICE-tillægget er forskelligt for de forskellige typer af formål med erhvervsrejsen og tillægges ca. halvdelen af erhvervsovernatningerne. Tillægget afspejler således mødespecifikke udgiftsposter, som arrangørerne har haft i forbindelse med mødet. MICE-tillægget udgør i gennemsnit ca. en femtedel af det samlede døgnforbrug for forretningsgæster på hotel.

4.2 Beskrivelse af turismesatellitregnskabet

Analysen af turismeforbruget i denne rapport er udarbejdet i henhold til retningslinjerne for turismesatellitregnskaber, der knytter turismen til nationalregnskabet.

Det danske turismesatellitregnskab følger de internationale anbefalinger til turismesatellitregnskaber fra UNWTO (verdensturismeorganisationen), OECD og Eurostat og opfylder kriterierne for et regionalt turismesatellitregnskab (RTSA). Det officielle turismesatellitregnskab indeholder en række tabeller, hvoraf flere indgår i denne rapport. Tabel 4.2.1 viser de tabeller, der indgår. Tabel 1-6 er de vigtigste.

⁸ MICE står for meetings, incentives, conventions, exhibitions, og afspejler den del af erhvervsturismen, der vedrører møder.

Tabel 4.2.1. Officielle tabeller i et turismesatellitregnskab			
Tabel	Beskrivelse	Note	Indgår i dansk RTSA
1	Indgående turisme (udlændinge i Danmark)	En del af den samlede efterspørgsel – en del af eksporten	Ja
2	Indenlandsk turisme (danskere i Danmark)	En del af danskernes private forbrug	Ja
3	Udgående turisme (danskere i udlandet)	Ikke knyttet til andre TSA-tabeller – en del af importen	Delvist
4	Internt turismeforbrug	Sammenlægning af tabel 1 og 2 og tilføjelse af indenlandske forretningsrejser	Ja
5	Produktion af turismevarer	Fx produkter og serviceydelser af turismespecifikke brancher, men også andre	Ja
6	Internt udbud og turismeforbrug pr. produkt	Sammenlægning af tabel 4 og 5	Ja
7	Beskæftigelse	Antal beskæftigede i turismespecifikke brancher – dvs. set fra udbudssiden	Ja
8	Investeringer	Investeringer i turismespecifik fast realkapital - fx hoteller, restauranter m.v.	Nej
9	Offentligt turismeforbrug	Offentligt forbrug til turismespecifikke formål – fx markedsføring, turistinformation, markedsresearch o. lign.	Nej
10	Ikke-monetære indikatorer	Antal ankomster, overnatninger, og overnatningsformer	Ja

4.2.1 Turismesatellitregnskabet kombinerer og konsoliderer data om efterspørgsel og udbud

Ideen med turismesatellitregnskabet er at sørge for, at resultaterne er i overensstemmelse med de officielle tal for et lands økonomi, som findes i nationalregnskabet. Man sammenholder oplysninger om turisternes efterspørgsel med tal for udbud og efterspørgsel i dansk økonomi. I de tilfælde, hvor der er uoverensstemmelse, "vinder" nationalregnskabet data. Fx må turisternes totale forbrug på hoteller, der af VisitDenmark beregnes ved at gange hoteldøgnforbruget med antallet af overnatninger på hoteller, ikke overstige nationalregnskabet's opgørelse af det samlede forbrug på hotellerne. I så fald må det beregnede døgnforbrug være for højt og vil blive nedjusteret.

4.2.2 Efterspørgselssiden

På efterspørgselssiden beregner man turismeforbruget set fra turistens side. Dette gøres ved at gange antallet af overnatninger med et gennemsnitligt døgnforbrug. Denne rapport arbejder med 15 forskellige typer af overnatningsformer: Hotel (opdelt på forretning og ferie), camping, vandrerhjem, feriehus (opdelt på lejet, lånt og eget), feriecenter, lystbådehavn, festival, krydstogt, bondegård, udlejet egen helårsbolig, overnatning hos familie/venner og endagsturisme (hvert endagsbesøg tæller som et døgn/én overnatning).

I afsnit 4.6 og 4.7 findes en oversigt over, hvilke datagrundlag, der ligger til grund for oplysningerne på efterspørgselssiden (overnatninger og døgnforbrug) for de forskellige overnatningsformer. Oversigten angiver endvidere graden af usikkerhed for hver overnatningsform.

Overnatningerne kommer fra en række forskellige kilder. De kommercielle overnatningsformer er bedst belyst, idet de i vidt omfang er omfattet af Danmarks Statistiks overnatningsstatistik.

Opgørelsen af **dansk endagsturisme** kræver en præcis afgrænsning af denne turismeform, da definitionen heraf har meget stor betydning for omfanget af endagsturismen. Metoden beskrives kort nedenfor. Kilden til dansk endagsturisme - både ferie- og forretningsrelateret - er DTU's Transportvaneundersøgelse. Endagsrejser er kategoriserede som enten ferie- eller forretningsrelaterede på baggrund af undersøgelsens opdeling efter rejseformål. DTU's undersøgelse er en stikprøve, og for visse kommuner er der et begrænset antal interview pr. år – især for forretningsrejsende på kommuneniveau. For at sikre soliditet i analysen beregnes endagsrejser som flerårige glidende vægtede⁹ gennemsnit. For ferierejser bruges et treårigt glidende vægtet gennemsnit (2016-2018). For forretningsrejser bruges et femårigt glidende vægtet gennemsnit (2014-2018).

Fordelingen på kommuner er sket på baggrund af et 11-årigt glidende gennemsnit (2008-2018). Der er beregnet en kommunematrix, der viser bopæls- og destinationskommune. Antal rejser på kommuneniveau beregnes ved at gange de nationale rejser på kommunematrixen.

Definitionen af turisme er, at man opholder sig uden for sit normale miljø. I VisitDenmarks beregning af dansk endagsturisme betyder det, at kun endagsrejser uden for turistens bopælskommunen indgår. Dog er det for endagsturisme besluttet, at frederiksbergborgere, der tager til Københavns Kommune, ikke er turister og vice versa. Desuden er endagsbesøg defineret som minimum 3 timers varighed inklusive transport og med minimum 1 times ophold på destinationen. Samlet svarer antallet af endagsferieture til, at hver dansker i gennemsnit tog 8,0 af disse om året.

Døgnforbruget er i overvejende grad indsamlet ved hjælp af VisitDenmarks Turistundersøgelse 2017. Der spørges i undersøgelsen til forbruget på en række forbrugskomponenter, og vha. disse oplysninger kan man danne sig et billede af, på hvilke varer og i hvilke brancher turisterne lægger deres penge. Idet der spørges til økonomisk rejsegruppe og opholdslængde kan forbruget fordeles ud på personligt forbrug pr. døgn i overensstemmelse med overnatningsstatistikken.

4.2.3 Udbudssiden

Oplysningerne fra udbudssiden – dvs. fra virksomhedernes side – stammer primært fra nationalregnskabet. De anvendte oplysninger om turismeudbuddet kategoriseres i satellitregnskabet i tre hovedkategorier: (1) turismeprodukter, (2) turismerelaterede produkter (detailhandel o. lign.) og (3) "andet".

I afsnit 4.7 og 4.8 findes en oversigt over, hvilke produkter og brancher der regnes som hhv. "turisme" og "turismerelaterede".

⁹ Vægtene halveres hvert år bagud.

I nationalregnskabet udarbejdes en række såkaldte input/output-tabeller, der beskriver det økonomiske kredsløb i Danmark – dvs. hvordan penge og ressourcer bevæger sig rundt mellem brancher, det private og offentlige erhvervsliv, mv. Den regionale og kommunale nedbrydning af nationalregnskabstal, beskæftigelsestal mv. i turismesatellitregnskabet sker på basis af CRT's samfundsøkonomiske model, SAM-K, bl.a. med input fra Danmarks Statistik.

4.3 Ændringer i data og metode siden sidste rapport

4.3.1 Dataændringer og nye resultater i forhold til rapporten om "Turismens økonomiske betydning 2017"

I forhold til "Turismens økonomiske betydning 2017" er der sket nogle ændringer i metode og data, der gør, at man ikke kan sammenligne med resultaterne i denne rapport, og at det ikke giver mening at lave tidsserier. Dette er årsagen til, at nærværende rapport kun dækker 2018.

Ændringerne er kort beskrevet i det følgende.

4.3.2 Dansk endagsturisme

For ferierejser bruges et treårigt glidende vægtet gennemsnit (2016-2018). Denne metode er en ændring i forhold til beregningen i "Turismens økonomiske betydning 2017", hvor antallet af ferierejser blev baseret på årstal (2017). Metoden er valgt for at reducere store årlige udsving, der kan skyldes statistisk usikkerhed. Metodeændringen løfter nationalt antallet af rejser i 2018 med 2,25 mio. og mindsker det store fald i rejser fra 2017 til 2018. Tabellen neden for viser den nationale konsekvens af metodeændringen for danske endagsrejser med ferieformål.

Danske endagsrejser med ferieformål	Antal rejser i 2017 (mio.)	Antal rejser i 2018 (mio.)	Ændring fra 2017 til 2018
Årstal fra DTU (gammel metode)	49,82	44,29	-5,53
Glidende gennemsnit (ny metode)	48,56	46,54	-2,01
Forskel i metode	-1,26	2,25	3,51

Fordelingen på endagsrejser - både ferie og forretning - på kommuner sker på baggrund af et 11-årigt glidende gennemsnit (2008-2018). I forhold til "Turismens økonomiske betydning 2017" er referenceperioden udvidet fra 7 til 11 år. Ændringen har ingen betydning for det samlede antal rejser i Danmark, men for fordelingen mellem kommuner.

4.3.3 Håndtering af dobbelttalte overnatninger via bookingplatforme

VisitDenmark modtager årlige ankomstdata og gennemsnitlige opholdslængder fra Airbnb, der muliggør estimering af overnatningstal, som ikke indgår i den officielle overnatningsstatistik. At bruge både officielle og uofficielle kilder til overnatningstal giver imidlertid nogle vanskeligheder i forhold til overlappende data. Eksempelvis supplerer VisitDenmark sædvanligvis feriehusovernatninger med overnatninger gennem små bureauer og privatudlejning, idet det kun er feriehusudlejere med 25 huse eller mere, der indberetter til feriehusstatistikken. Tilsvarende indgår kun hoteller o.l. med 40 senge eller mere i den officielle

hotelstatistik. Via ad hoc-undersøgelser opregnes derfor overnatninger fra små overnatningsvirksomheder og privatudlejning for at måle turismens fulde omfang.

I erkendelsen af udbredt brug af bookingplatforme til privat og professionel udlejning af især feriehuse, som i forvejen registreres, har VisitDenmark udviklet en metode, der fratrækker estimerede dobbelttalte Airbnb-overnatninger.

Jf. VisitDenmarks feriehusanalyse 2018¹⁰ fylder privatudlejningen af feriehuse gennem Airbnb 4 pct. Hertil kommer feriehusbureauer, hoteller, vandrerhjem, B&B, mm., der i mindre - men stigende grad - benytter tjenesten. Baseret på kommunale oplysninger om bedømmelser på Airbnb's hjemmeside og boligtype fra BBR estimeres den samlede dobbelttælling nationalt at udgøre 6 pct. af Airbnb-overnatningerne. Kommuner med mange bedømmelser og en høj andel af feriehuse vil således få en større korrektion, da feriehusstatistikens overnatninger allerede er opregnet for privatudlejning. Frasorteringen er en metodeændring i forhold til "Turismens økonomiske betydning 2017". Det gør, at kategorien ikke kan sammenlignes.

Størstedelen af de estimerede Airbnb-overnatninger er lejede primære hjem, som der pt. ikke findes noget bedre dataalternativ til. Derfor anvendes Airbnb-data som proxy. For at lægge vægt på overnatningsformen og ikke midlet ændrer kategorien desuden navn fra "Deleøkonomiske platforme" til "Udlejning af egen helårsbolig".

VisitDenmark anvender og bearbejder indtil videre fortsat data fra Airbnb i sin nuværende form, men er opmærksom på evt. muligheder for officiel statistik, hvilket vil være at foretrække.

Eurostat har indgået en aftale med de største bookingplatforme (Airbnb, Booking, Expedia og TripAdvisor), så korttidsudlejning på sigt vil indgå i de nationale, officielle statistikker. Udgivelse af eksperimentelle resultater forventes i anden halvdel af 2020 og som statistik forhåbentlig i 2021.

4.4 Usikkerhed i forbindelse med de turismeøkonomiske beregninger

De største usikkerheder er knyttet til opgørelsen af turismeeffekter på lokalt niveau, idet en stor del af oplysningerne fra såvel efterspørgsels- som udbudssiden ikke er lokalt fordelte.¹¹

En række usikkerheder er indbygget i data, ligesom der kontinuerligt sker forbedringer af de metodikker, der anvendes. Desuden arbejder LINE-modellen løbende med opdatering af nationalregnskabstidsserier og fremskrivninger for ikke-endelig data af bl.a. antal fuldtidsbeskæftigede og værditilvækst vha. den makroøkonomiske model ADAM. På nuværende tidspunkt er 2016 det seneste endelige referenceår i nationalregnskabet.

En central antagelse bag beregning af forbruget i kommunerne er, at hele turistens forbrug finder sted i den kommune, hvor turisten overnatter (eller slutdestinationen for endagsrejsende). Dette er naturligvis ikke altid korrekt. En følge af den antagelse er, at kommuner med stor tiltrækningskraft på overnattende turister med bopæl i andre kommuner - i kraft af fx attraktioner - alt andet lige undervurderes i opgørelserne.

VisitDenmark og CRT arbejder løbende på at forbedre metoden for at kunne give det mest retvisende billede af turismen. Dette giver ændringer i niveauerne for nøgletallene - især på regionalt og lokalt niveau.

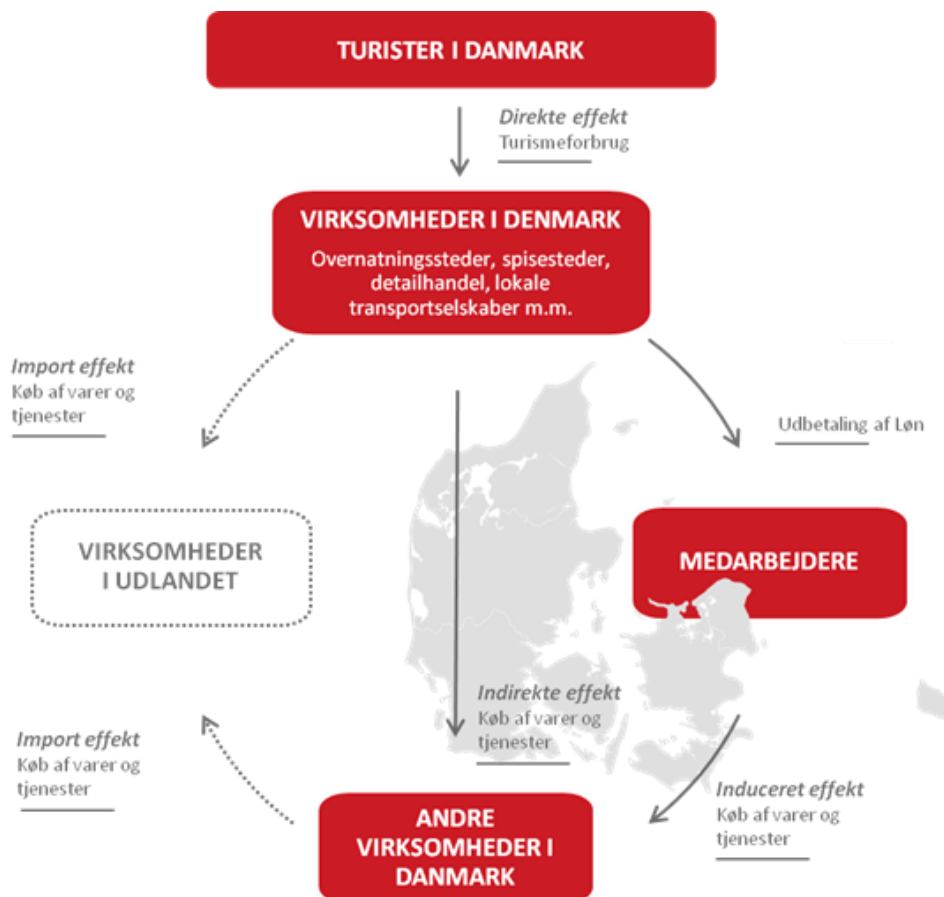
¹⁰ Kilde: Undersøgelse udført af Epinion

¹¹ At udarbejde et satellitregnskab for turisme samt beregne de afledte effekter af turismen helt ned på kommunalt niveau kræver antagelser, som giver anledning til forbehold. Det danske satellitregnskab på kommuneniveau er en udfordring, idet data fra nationalregnskabet på produktniveau sjældent er geografisk opdelt. Derfor fordeler CRT og Danmarks Statistik bl.a. omsætningen på kommuner vha. estimeringsmetoder. En af metoderne er at anvende lønsummen på arbejdsstederne til at fordele en branches omsætning.

4.5 Beregning af afledte effekter i LINE-modellen

Turismens afledte effekter er ikke en del af satellitregnskabet. VisitDenmark beregner de afledte effekter vha. LINE-modellen,¹² som bygger på data fra satellitregnskabet. Figur 4.4.1 illustrerer, hvordan og hvor de forskellige effekter opstår.

Figur 4.4.1 Det turismeøkonomiske flow af effekter

Udgangspunktet er turistens direkte forbrug i forskellige virksomheder. Virksomhederne tilhører en lang række brancher, og i hver branche kan en større eller mindre andel af den samlede omsætning tilskrives turismeforbrug. Fx har hoteller en stor del af omsætningen fra turister, mens detailhandlen har en mindre. De virksomheder, som turisten har brugt penge i, køber råvarer og andet i andre virksomheder, som således også påvirkes af det oprindelige turismeforbrug. Dette kaldes den *indirekte effekt*. Desuden udbetaler virksomhederne løn til sine medarbejdere, som anvender en del af denne til forbrug. Dette kaldes den *inducerede effekt*. Endelig er der en del af omsætningen, som bliver anvendt til *import*, og som derfor forsvinder ud af den danske økonomi. På engelsk kaldes dette "leakage" – lækage.

¹² VisitDenmark anvender LINE-modellen, fordi den er kommunalt baseret og dermed mere anvendelig til analyser på kommunalt og regionalt niveau end andre makroøkonomiske modeller, som fx ADAM-modellen, der er nationalt baseret.

4.5.1 LINE-modellens multiplikatorer

Alle effekterne kan kobles sammen, og den såkaldte tekniske multiplikator kan beregnes:

$$\text{Teknisk multiplikator} = \frac{\text{Direkte} + \text{indirekte} + \text{induceret} - \text{import}}{\text{Direkte}}$$

Den tekniske multiplikator viser, hvor meget den direkte effekt bliver ganget op, når den siver ud i økonomien. Til at beregne disse effekter anvendes en økonomisk model.¹³

Ud over den tekniske turismemultiplikator anvender VisitDenmark såkaldte turismemultiplikatorer, der relaterer turismeomsætningen (mio. kr.) til den turismeafledte beskæftigelse (fuldtidsbeskæftigede), værditilvækst (mio. kr.) og skatteprovenu (mio. kr.). VisitDenmarks turismemultiplikatorer er ikke multiplikatorer i gængs forstand, men forholdstal mellem omsætning og afledte effekter. De opgøres således:

$$\text{Multiplikator} = \frac{\text{Samlet turismeafledt effekt}}{\text{Samlet turismeforbrug}}$$

VisitDenmark anvender bl.a. turismemultiplikatorerne til at analysere, hvordan ændringer i turismeforbruget forplanter sig i samfundet gennem ændringer i jobskabelse, værditilvækst og skatteindtægter.

¹³ CRT publicerede i 2016 notatet "En introduktion til multiplikatorer inden for området turisme og dansk praksis på området", der uddyber anvendelsen af multiplikatorer med udgangspunkt i litteraturen på området, og bl.a. analyserer historiske TSA-multiplikatorer. Herudover analyseres, hvilke faktorer, der påvirker størrelsen af turismemultiplikatorer i danske regioner og kommuner. Notatet egner sig til læsere med interesse i analyse af turismeøkonomiske effekter.

4.6 Kilder til overnatninger

Overnatning	Komplet Geografi	Dækning	Kilde	Producent	År	Usikker- hed
Hotel	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatnings- statistikken	Danmark Statistik*	2018	Lille
Feriecentre	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge	Overnatnings- statistikken	Danmarks Statistik	2018	Lille
Camping	Kommuner	Totaltælling min. 75 enheder	Overnatnings- statistikken	Danmarks Statistik*	2018	Lille
Vandrerrhjem	Kommuner	Totaltælling min. 40 senge og Danhostel- medlemmer	Overnatnings- statistikken	Danmarks Statistik	2018	Lille
Lystbådehavne (betalte)	Kommuner	Totaltælling (frivillig)	Overnatnings- statistikken	Danmarks Statistik	2018	Lille
Feriehuse udlejet gennem udlejningsbureau	Landsdele	Totaltælling min. 25 disponible huse	Feriehus- statistikken	Danmarks Statistik*	2018	Lille
Krydstogt	Kommuner	Totaltælling	Havneanløbslister og CCN's passager survey 2016	VisitDenmark, CCN/WOCO, Cruise Baltic	2018	Lille
Bondegårds-ferie	Amter	Totaltælling DL- medlemmer	Indberetninger til Dansk Landboferie	Dansk Landboferie	2003	Medium
Udlejet egen helårsbolig	Kommuner	Airbnb	Ankomststatistik og gennemsnitlige opholdslængder	Airbnb, bedømmelser til kommune- fordeling, BBR	2018	Medium
Eget feriehus	Amter	Stikprøve	Undersøgelsen af feriehusudlejningen i Danmark	Danmarks Statistik	2005	Medium
Lånt feriehus	Amter	Stikprøve	Sommerhus- undersøgelsen	Danmarks Statistik	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Totaltælling	Indsamling	VisitDenmark	2008	Medium
Udenlandske endagsferie- rejsende	National	Stikprøve	Undersøgelse	Institut for Grænseregions- forskning	2003	Stor
Danske endagsferie- rejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvane- undersøgelsen	DTU	2018	Medium

Dansk endags-forretnings-rejsende	Kommuner	Stikprøve	Transportvane-undersøgelsen	DTU	2018	Medium
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium
Danskeres ophold v. familie og venner	Amter	Stikprøve	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Medium

Note: VisitDenmark opregner for små enheder.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.7 Kilder til døgnforbrug

Overnatningsform	Komplet Geografi	Kilde	Producent	År*	Usikkerhed
Hotel	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Feriecentre	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Camping	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Vandrerhjem	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Lystbådehavne (betalte)	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Feriehuse udlejet gennem udlejningsbureau	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Lille
Krydstogt	Krydstogts- kommuner	CCN's passenger survey og VisitDenmarks beregninger	WOCO/CNN	2016	Medium
Bondegårdsferie	Amter	Turistundersøgelsen	Dansk Landboferie	2003	Medium
Udlejet egen helårsbolig	Kommuner	Turistundersøgelsen	VisitDenmark	2017	Medium
Eget feriehus	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2006	Medium
Lånt feriehus	Amter	Turistundersøgelsen	Danmarks Statistik	2014	Medium
Festival (overnattende)	Kommuner	Indsamling	VisitDenmark	2002	Medium
Udenlandske endagsferierejsende	National	Undersøgelse	Institut for Grænseforskning	2003	Stor
Danske endagsferie- rejsende	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2004	Stor
Dansk endagsforretnings- rejsende	National	Beregnet fra udbudssiden	Danmarks Statistik	2006	Stor
Udlændinges ophold hos familie og venner i Danmark	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium
Danskeres ophold hos familie og venner	Amter	Ferie- og forretningsrejsende	Danmarks Statistik	2005	Medium

Noter: Opregnet til 2018-priser.

Usikkerhed: Lille: Baseret på løbende statistik. Medium: Baseret på enkeltstående undersøgelse eller løbende undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen. Stor: Estimeret eller enkeltstående undersøgelse foretaget blandt en stikprøve af befolkningen.

4.8. Turismebrancher og -produktafgrænsninger

4.7.1 Turismeerhverv (turismespecifikke brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
Overnatningssteder		
55.10	55.10.10	Hoteller
55.10	55.10.20	Konferencecentre og kursus ejendomme
55.20	55.20.00	Ferieboliger og andre indlogeringsfaciliteter til kortvarige ophold
55.30	55.30.00	Campingpladser
55.90	55.90.00	Andre overnatningsfaciliteter
68.31	68.31.20	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restauranter m.v.		
56.10	56.10.10	Restauranter
56.10	56.10.20	Pizzeriaer, grillbarer, isbarer mv.
56.21	56.21.00	Event catering
56.29	56.29.00	Anden restaurationsvirksomhed
56.30	56.30.00	Café, værtshuse, diskoteker mv.
Transportvirksomheder		
49.10	49.10.00	Passagertransport med regional- eller fjern tog
49.31	49.31.10	Rutebuskørsel, by - og nærtrafik
49.31	49.31.20	S-togstrafik, metro og andre nærbaner
49.32	49.32.00	Taxikørsel
49.39	49.39.20	Turistkørsel og anden landpassagertransport
50.10	50.10.00	Sø - og kysttransport af passagerer
50.30	50.30.00	Transport af passagerer ad indre vandveje
51.10	51.10.10	Ruteflyvning
51.10	51.10.20	Charter/taxifyvning
52.21	52.21.30	Drift af betalingsveje, - broer og tunneller *
77.11	77.11.00	Udlejning og leasing af biler og lette motorkøretøjer**
Rejseservice		
79.11	79.11.00	Rejsebureauer
79.12	79.12.00	Rejsearrangører
79.90	79.90.00	Andre reservationstjenesteydelser og tjenesteydelser i forbindelse hermed
Kultur, forlystelser og sport		
90.01	90.01.10	Teater- og koncertvirksomhed
91.01	91.01.10	Biblioteker
91.02	91.02.00	Museer
91.03	91.03.00	Historiske monumenter og bygninger og lignende attraktioner
91.04	91.04.00	Botaniske og zoologiske haver samt naturreservater
93.11	93.11.00	Drift af sportsanlæg
93.19	93.19.00	Andre sportsaktiviteter
93.21	93.21.00	Forlystelsesparker o.l.
93.29	93.29.90	Andre forlystelser og fritidsaktiviteter
93.29	93.29.10	Lystbådehavne ***

4.7.2 Detailhandel og turismerelevante erhverv (aggregerede branchegrupper) (turismeforbundne brancher i dansk TSA)

NACE (rev. 2)	DB07	Turismeerhverv
10.11-10.92		Fødevareindustrien
11.01-12.00		Fremstilling af drikkevarer og tobaksprodukter
19.20	19.20.00	Fremstilling af raffinerede mineralolieprodukter
13.00-33.00		Fremstillingsindustrien, for eksempel
	14.11.00	14.11.00 beklædningsartikler af læder
	15.20.00	15.20.00 fodtøj
	26.52.00	26.52.00 ure
46.11-46.90	46.11.00-46.90.00	Alle erhverv i forbindelse med engroshandel detailhandel
47.11-47.99	47.11.10-47.99.00	Alle erhverv i forbindelse med engroshandel
82.30	82.30.00	82.30 Organisering af kongresser, messer og udstillinger ****

Anm: NACE: Nomenclature of activity of European Communities. DB07: Dansk Branchekode 2007

* Under "hjælpevirksomhed i forbindelse med transport".

** Under "udlejning og leasing".

*** Lystbådehavne var tidligere placeret i "Rejseservice".

**** Denne branche indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien.

Reference: Danmarks Statistik, Dansk Branchekode 2007 - Kompendium.

4.9 Turismeprodukter (turismekarakteristiske produkter i dansk TSA)

Kode i NRNR	Turismeprodukter
Overnatning:	
T551010	Hoteller
T551020	Konferencecentre, kursusejendom
T552000	Ferieboliger og lign.
T553000	Campingpladser
T559000	Andre overnatningsfaciliteter
T683120	Boliganvisning, ferieboligudlejning mv.
Restaurant:	
T561000	Restauranter, pizzeriaer mv.
T562100	Event catering
T562900	Kantiner, anden restaurantvirksomheder
T563000	Caf�er, værtshuse, diskoteker
Transport:	
T491000	Jernbaner, passagertransport
T493110	Rutebusk�rsel, by og nærtrafik
T493120	Bus, S-togstrafik, metro, nærbaner
T493920	Turistkørsel, landpassage transport
T501000	S� - og kysttransport af passagerer
T503040	Transport ad indre vandveje
T511010	Ruteflyvning
T511020	Charter- og taxifyvning
T522130	Betalingsvej, - bro og - tunneller
T771100	Personbiludlejning
Rejseservice:	
T791100	Rejsebureauer
T791200	Rejsearr�rer
T799000	Turistbureauer, mv.
Kultur, forlystelser og sport:	
T900110	Teater- og koncertvirksomhed
T910110	Biblioteker
Q910200	Museer, offentlige ikke-markedsmæssige
S910200	Museer, offentlige salgsindtægter
T910200	Museer, markedsmæssige
T910400	Botaniske og zoologiske haver
T931100	Idrætsanlæg, markedsmæssige
T931900	Andre sportsaktiviteter
K930020	Drift af egne forlystelser mv.
Q932100	Forlystelsesparker, offentlige ikke-markedsmæssige
S932100	Forlystelsesparker, offentlige salgsindtægter
T932100	Forlystelsesparker o.l.
T932910	Lystbådehavne

Detailhandel mm. (aggregerede produkter)

100010-100050	Fødevareindustrien
110000-120000	Drikkevare- og tobaksindustrien
190000	Benzin og andre brændselsprodukter
130000-330000	Fremstillingsindustrien
T460000-T470000	Detail- og engroshandelsavance
T823000-VAK82meet	Kongres- og messeudstilling*

Bemærkninger:

*Dette produkt indgår kun i satellitregnskabet for mødeindustrien

Det skal i øvrigt bemærkes, at ikke alle turismeprodukter bliver produceret i turismebrancherne. Når turismeprodukterne i LINE-modellen bliver aggregeret, bliver fx *produktet* "Udlejning af sommerhuse" produceret af *branchen* "Ejendomsmægler, bolig og husleje", der pga. størrelsen af den ikke-turismerelaterede del af branchen er placeret i "Andre brancher" i tabellerne i rapporten. Tilsvarende indgår *produktet* "biludleje" (lokal transport) nu i *branchen* "Erhvervsservice", der ligeledes er placeret i "Andre brancher".

Bilag

Bilag 1A. Turismeforbrug fordelt på nationaliteter, 2018

	Esbjerg		Fanø		Destination Vadehavskysten	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	1.538	100	687	100	2.224	100
Danmark	1.214	79	220	32	1.433	64
Udlandet	324	21	467	68	791	36
<i>Heraf</i>						
Tyskland	65	4	446	65	512	23
Storbritannien	61	4	0	0	61	3
Norge	36	2	5	1	41	2
Sverige	34	2	1	0	35	2
Holland	24	2	3	0	28	1
USA	14	1	0	0	14	1
Frankrig	11	1	0	0	11	1
Polen	8	1	0	0	8	0
Italien	7	0	0	0	7	0
Belgien og Luxembourg	6	0	0	0	6	0
Schweiz	5	0	0	0	5	0
Spanien	4	0	0	0	4	0
Finland	3	0	0	0	3	0
Kina	3	0	0	0	3	0
Indien	2	0	0	0	2	0
Australien	2	0	0	0	2	0
Rusland	2	0	0	0	2	0
Østrig	2	0	0	0	2	0
Portugal	1	0	0	0	1	0
Grækenland	1	0	0	0	1	0
Canada	1	0	0	0	1	0
Japan	1	0	0	0	1	0
Irland	0	0	0	0	0	0
Brasilien	0	0	0	0	0	0
Sydkorea	0	0	0	0	0	0
Øvrige Østeuropa	5	0	5	1	5	0
Øvrige Europa	9	1	9	1	9	0
Øvrige Asien	1	0	1	0	1	0
Øvrige Amerika	2	0	2	0	2	0
Øvrige lande	23	2	23	3	23	1

Bilag 1B. Turismeforbrug, fordelt på nationaliteter og forretnings-/ferierejser, 2018

	I alt		Forretningsrejser		Ferierejser	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	2.224	100	732	100	1.493	100
Danmark	1.433	64	566	77	868	58
Udlandet	791	36	166	23	625	42
<i>Heraf</i>						
Tyskland	512	23	17	2	495	33
Storbritannien	61	3	47	6	14	1
Norge	41	2	23	3	18	1
Sverige	35	2	20	3	15	1
Holland	28	1	4	1	24	2
USA	14	1	7	1	7	0
Frankrig	11	1	4	1	7	0
Polen	8	0	7	1	1	0
Italien	7	0	3	0	4	0
Belgien og Luxembourg	6	0	3	0	3	0
Schweiz	5	0	2	0	3	0
Spanien	4	0	2	0	2	0
Finland	3	0	2	0	1	0
Kina	3	0	2	0	1	0
Indien	2	0	2	0	0	0
Australien	2	0	2	0	0	0
Rusland	2	0	2	0	0	0
Østrig	2	0	1	0	1	0
Portugal	1	0	1	0	1	0
Grækenland	1	0	1	0	0	0
Canada	1	0	0	0	0	0
Japan	1	0	0	0	0	0
Irland	0	0	0	0	0	0
Brasilien	0	0	0	0	0	0
Sydkorea	0	0	0	0	0	0
Øvrige Østeuropa	5	0	3	0	3	0
Øvrige Europa	9	0	7	1	3	0
Øvrige Asien	1	0	0	0	0	0
Øvrige Amerika	2	0	1	0	1	0
Øvrige lande	23	1	1	0	22	1

Bilag 1C. Turismeforbrug fordelt på overnatningsformer, Destination Vadehavskysten, 2018

Fordeling for

	Esbjerg		Fanø		Destination Vadehavskysten		Region Syddanmark	Hele landet
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	pct.	
I alt	1.538	100	687	100	2.224	100	100	100
Kommercielle	771	50	610	89	1.380	62	61	60
Hotel – ferie	121	8	0	0	122	5	11	15
Hotel – forretning	372	24	0	0	372	17	12	15
Feriecentre	40	3	9	1	49	2	3	2
Camping	86	6	44	6	130	6	6	6
Vandrerhjem	34	2	0	0	34	2	1	2
Lejet feriehus	2	0	1	0	3	0	1	1
Lystbåde	54	3	552	80	605	27	23	14
Deleøkonomiske platforme	60	4	3	1	64	3	2	4
Festival	0	0	0	0	0	0	1	1
Bondegårde	1	0	0	0	1	0	0	0
Krydstogt	1	0	0	0	1	0	0	0
Ikke-kommercielle	767	50	77	11	844	38	39	40
Eget feriehus	13	1	60	9	73	3	3	4
Lånt sommerhus	8	1	13	2	21	1	1	1
Familie/venner	0	0	0	0	0	0	6	7
Endagsturister - ferie	386	25	4	1	390	18	15	17
Endagsturister - forretning	360	23	0	0	360	16	14	11

Bilag 1D.

Turismeforbruget fordelt på produkter, Esbjerg, 2018

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	1.538	100	1.214	100	324	100
Turismeprodukter	1.022	66	824	68	197	61
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	235	15	159	13	76	24
Restaurant	207	13	165	14	42	13
Lokal transport	426	28	364	30	62	19
Rejseservice	80	5	70	6	10	3
Kultur og forlystelser	73	5	67	5	6	2
Lystbådehavne	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	369	24	302	25	67	21
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	88	6	66	5	22	7
Benzin og andet brændstof	218	14	197	16	21	7
Andet	63	4	39	3	24	7
Andre produkter	147	10	87	7	59	18

Turismeforbruget fordelt på produkter, Fanø, 2018

	I alt		Danskere		Udlændinge	
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.
I alt	687	100	220	100	467	100
Turismeprodukter	162	24	47	22	114	24
<i>Heraf:</i>						
Overnatning	74	11	13	6	61	13
Restaurant	62	9	23	11	39	8
Lokal transport	6	1	3	1	3	1
Rejseservice	0	0	0	0	0	0
Kultur og forlystelser	20	3	9	4	11	2
Lystbådehavne	0	0	0	0	0	0
Detailhandel	316	46	126	57	190	41
<i>Heraf:</i>						
Føde- og drikkevarer samt tobak	164	24	71	33	92	20
Benzin og andet brændstof	67	10	29	13	38	8
Andet	86	12	26	12	60	13
Andre produkter	209	30	46	21	163	35

Bilag 2A. Turismeafledt værditilvækst fordelt på brancher, Destination Vadehavskysten, 2018

Fordeling for

	Esbjerg		Fanø		Destination Vadehavskysten		Region Syddanmark	Hele landet
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	pct.	
I alt	897	100	496	100	1.393	100	100	100
Turismeerhverv	453	50	100	20	552	40	36	37
<i>Heraf:</i>								
Overnatningssteder	140	16	4	1	143	10	10	8
Restauranter og værtshuse	117	13	35	7	152	11	10	13
Transportvirksomheder	122	14	40	8	162	12	10	9
Rejseservice	37	4	8	2	45	3	3	3
Kultur, forlystelser og sport	38	4	12	2	50	4	4	4
Detailhandel	104	12	99	20	203	15	17	17
<i>Heraf:</i>								
Føde- og drikkevarer samt tobak	13	1	10	2	23	2	2	2
Andre	85	10	86	17	171	12	14	15
Andre brancher	340	38	298	60	638	46	47	46
<i>Heraf:</i>								
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	83	9	124	25	207	15	14	12
Erhvervsservice	80	9	42	8	121	9	9	9
Andre	177	20	133	27	309	22	24	25

**Bilag 2B. Beskæftigelse fordelt på branchegrupper afledt af turismen i Destination
Vadehavskysten, 2018**

							<i>Fordeling for</i>	
	Esbjerg		Fanø		Destination Vadehavskysten		<i>Region</i>	<i>Hele</i>
	årsværk	pct.	årsværk	pct.	årsværk	pct.	<i>Syddanmark</i>	<i>landet</i>
I alt	1.987	100	910	100	2.898	100	100	100
Turismeerhverv	1.382	70	288	32	1.671	58	56	55
<i>Heraf:</i>								
Overnatningssteder	385	19	12	1	398	14	14	11
Restauranter og værtshuse	596	30	151	17	748	26	25	28
Transportvirksomheder	256	13	86	9	342	12	10	9
Rejseservice	57	3	15	2	73	3	2	2
Kultur, forlystelser og sport	87	4	24	3	111	4	4	5
Detailhandel	230	12	263	29	493	17	18	19
<i>Heraf:</i>								
Føde- og drikkevarer samt tobak	20	1	13	1	33	1	1	1
Andre	208	10	249	27	458	16	17	18
Andre brancher	375	19	359	39	734	25	26	25
<i>Heraf:</i>								
Ejendomsmæglere, bolig- og husleje	12	1	12	1	24	1	1	1
Erhvervsservice	119	6	82	9	201	7	7	7
Andre	244	12	265	29	510	18	18	18

Bilag 2C. Skatter og afgifter afledt af turismen i Fanø, 2018

	Esbjerg		Fanø		Destination Vadehavskysten		Fordeling for	
							Region Syddanmark	Hele landet
	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	mio. kr.	pct.	pct.	
I alt	515	100	290	100	806	100	100	100
Personskatter	135	26	70	24	206	26	25	26
Statsskatter	95	18	50	17	145	18	18	19
Regionsskatter (sundhedsbidrag)	3	1	1	1	4	1	1	1
Kirkeskatter	1	0	1	0	2	0	0	0
Kommuneskatter	36	7	18	6	54	7	7	7
Vareskatter	380	74	220	76	600	74	75	74
Selskabsskatter	29	6	14	5	43	5	5	6
Vareafgifter/punktafgifter	121	23	63	22	183	23	22	18
Moms/merværdiafgift	230	45	143	49	374	46	47	50